

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

Polska Izba Biegłych Rewidentów
al. Jana Pawła II 80, 00-175 Warszawa
www.pibr.org.pl

Załącznik do uchwały nr 398/5a/2019
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów
z dnia 7 października 2019 r.

Wytyczne organizacyjno-metodyczne

Obligatoryjne doskonalenie zawodowe
dla biegłych rewidentów w 2020 r.

Wytyczne organizacyjno-metodyczne

Obligatoryjne doskonalenie zawodowe
dla biegłych rewidentów w 2020 r.

Warszawa, październik 2019 r.

SPIS TREŚCI

- 4 I. Przepisy prawa i regulacje dotyczące obligatoryjnego doskonalenia zawodowego
- 5 II. Tematyka obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2019 roku
- 7 III. Metodyka i sposób prowadzenia zajęć
- 8 IV. Wymogi dotyczące wykładowców
- 9 V. Materiały szkoleniowe i pomoce naukowe
- 9 VI. Obowiązki jednostki uprawnionej do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów
- 11 VII. Szkolenia typu e-learning
- 12 VIII. Kontrola jakości obligatoryjnych szkoleń
- 13 **Moduł 1.2016.A.16**
Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek
- 16 **Moduł 2.2017.A.16**
Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru
- 19 **Moduł 3.2017.A.16**
Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych
- 22 **Moduł 4.2017.A.16**
Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego
- 24 **Moduł 5.2017.AR.8**
Aktualizacja wiedzy z zakresu prawa podatkowego
- 25 **Moduł 6.2017.R.8**
Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego
- 27 **Moduł 7.2017.A.8**
Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz firmy audytorskie
- 29 **Moduł 8.2017.A.16**
Stosowanie MSB w praktyce – część I: Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka
- 33 **Moduł 9.2017.A.16**
Stosowanie MSB w praktyce – część II: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia
- 36 **Moduł 10.2017.A.16**
Stosowanie MSB w praktyce – część III: Procedury końcowe badania i sprawozdanie biegłego rewidenta
- 39 **Moduł 11.2018.R.8**
Nowy model rozpoznawania przychodów wg MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”
- 41 **Moduł 12.2018.R.8**
Leasingowa rewolucja w MSSF 16 „Leasing” oraz różnice do polskiego prawa bilansowego
- 43 **Moduł 13.2018.A.4**
Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: łączenie innych usług biegłego rewidenta z badaniem sprawozdań finansowych
- 45 **Moduł 14.2018.A.4**
Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: zasady kształtowania wynagrodzeń za usługi biegłego rewidenta

SPIS TREŚCI

- 47 **Moduł 15.2018.A.8**
Efektywna komunikacja w pracy biegłego rewidenta
- 49 **Moduł 16.2018.A.8**
Jak negocjować cenę? – elementy negocjacji w pracy biegłego rewidenta
- 51 **Moduł 17.2019.A.16**
Metody wyboru pozycji do badań zgodności i badań wiarygodności
- 54 **Moduł 18.2019.AR.8**
Dokumentacja cen transferowych – procedury badania
- 57 **Moduł 19.2019.A.16**
Wykorzystanie procedur analitycznych w procesie badania sprawozdań finansowych
- 60 **Moduł 20.2019.AR.8**
Kodeks spółek handlowych dla biegłych i księgowych
- 63 **Moduł 21.2019.R.8**
Popularne transakcje z wykorzystaniem zorganizowanej części przedsiębiorstwa – skutki księgowe
- 65 **Moduł 22.2019.A.8**
Zasady etyki w praktyce – nowelizacja Kodeksu etyki IFAC
- 68 **Moduł 23.2020.16.A**
Aspekty praktyczne wykonywania usług rewizyjnych związanych z podziałem, łączeniem i przekształcaniem jednostek – planowanie, wykonanie, sprawozdawczość
- 71 **Moduł 24.2020.16.R**
Instrumenty finansowe w polskich i międzynarodowych standardach rachunkowości – klasyfikacja, wycena, prezentacja oraz przeprowadzanie i dokumentowanie procedur badania
- 74 **Moduł 25.2020.8.A**
Praktyczne zastosowanie MS Excel w badaniu sprawozdań finansowych
- 76 **Moduł 26.2020.8.R**
Przychody ze sprzedaży – ustalanie, ujmowanie i prezentacja w świetle ustawy o rachunkowości
- 79 **Moduł 27.2020.8.A**
Wpływ ryzyka zniekształcenia sprawozdania finansowego drogą oszustwa na proces akceptacji badania i jego przebieg – aspekty praktyczne i formalnoprawne
- 81 **Moduł 28.2020.8.A**
Zdolność jednostki do kontynuowania działalności a proces badania – odpowiedzialność, wymogi, realizacja i dokumentowanie z wykorzystaniem narzędzi dostępnych na rynku krajowym
- 84 **Moduł 29.2020.4.A**
Problematyka badania w świetle elektronizacji sprawozdań finansowych i sprawozdań z badania

I. Przepisy prawa i regulacje dotyczące obligatoryjnego doskonalenia zawodowego

1. Wytyczne organizacyjno-metodyczne na rok 2020r. (dalej „Wytyczne”) zostały opracowane w oparciu o następujące regulacje według stanu prawnego na dzień zatwierdzenia Wytycznych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów (dalej KRBR):

- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.), dalej „Ustawa”.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów (Dz.U. z 2017 r. poz. 2391), dalej „Rozporządzenie”.
- Uchwała nr 99/2/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 2 lipca 2019 r. w sprawie zakresu tematycznego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2020 r.
- Uchwała nr 1755/35/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 stycznia 2018 r. w sprawie wytycznych w zakresie wizytacji.

2. Zgodnie z Ustawą, biegły rewident jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym przez odbywanie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego (dalej ODZ) w każdym roku kalendarzowym. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe polega na odbyciu szkolenia, którego program ma na celu podnoszenie wiedzy lub umiejętności związanych z wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, w szczególności z zakresu rachunkowości i rewizji finansowej.

3. Zatem, celem ODZ jest ciągle doskonalenie (rozwój i utrzymanie) kompetencji zawodowych niezbędnych biegłym rewidentom dla kompetentnej realizacji zadań i świadczenia wysokiej jakości usług klientom, pracodawcom i innym interesariuszom, co przekłada się na wzrost zaufania publicznego do zawodu.

4. Zgodnie z Ustawą, ODZ obejmuje obligatoryjne szkolenia oraz samokształcenie. Niniejsze Wytyczne dotyczą wyłącznie obligatoryjnych szkoleń, które mogą być przeprowadzane przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) lub jednostki uprawnione.

5. Jako minimum szkolenia obligatoryjne powinny:

- zapewnić biegłym rewidentom utrzymanie kompetencji nabytych w toku postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta oraz
- umożliwić im rozwój nowych kompetencji potrzebnych w związku z wykonywaniem zawodu na skutek ciągłych zmian zachodzących w otoczeniu regulacyjnym i biznesowym.

6. Przepisy Ustawy, jak i Rozporządzenia bardzo szczegółowo określają sposób organizacji obligatoryjnych szkoleń, wyznaczając konkretne zadania dla KRBR, takie jak:

- ustalenie zakresu tematycznego obligatoryjnych szkoleń oraz opracowanie wytycznych organizacyjno-metodycznych,
- organizację szkoleń przez PIBR, co w praktyce oznacza organizację szkoleń przez Centrum Edukacji PIBR oraz Regionalne Oddziały PIBR,
- rejestrację jednostek uprawnionych (ocena wniosków o wpis do wykazu jednostek uprawnionych i ich akceptacja lub odmowa akceptacji),
- prowadzenie wykazu jednostek uprawnionych (dokonywanie wpisów i ich aktualizacja, skreślenia) i jego udostępnianie na stronie internetowej PIBR,
- przeprowadzanie wizytacji w jednostkach uprawnionych,
- publikacja na stronie internetowej PIBR informacji przekazywanych przez jednostki uprawnione dotyczące prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego (informacje o terminie, miejscu i zakresie tematycznym obligatoryjnego doskonalenia zawodowego co najmniej na 30 dni przed jego rozpoczęciem),
- określenie wzorcowych formularzy do stosowania przez jednostki uprawnione na potrzeby przekazywania wymaganych informacji do PIBR (informacje o planowanych szkoleniach oraz informacje o uczestniczących w nich biegłych rewidentach).

7. W realizacji powyższych zadań KRBR korzysta ze wsparcia powołanej przez siebie Komisji ds. szkoleń oraz Centrum Edukacji PIBR, dalej CE PIBR.

II. Tematyka obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2020 roku

8. Poniższa tabela zawiera zestawienie tematów (modułów), które są przedmiotem szkoleń w 2020 r.

9. Tematyka ta została zatwierdzona przez KNA w dniu 7 sierpnia 2019 r.

Nr modułu*	Temat z roku	Temat	Liczba godzin	Blok tematyczny
1.2016.A.16	2016	Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	16	Rewizja finansowa
2.2017.A.16	2017	Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru	16	Rewizja finansowa
3.2017.A.16	2017	Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych	16	Rewizja finansowa
4.2017.A.16	2017	Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16	Rewizja finansowa
5.2017.AR.8	2017	Aktualizacja wiedzy z zakresu prawa podatkowego	8	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 4/4
6.2017.R.8	2017	Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego	8	Rachunkowość
7.2017.A.8	2017	Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz firmy audytorskie	8	Rewizja finansowa
8.2017.A.16	2017	Stosowanie MSB w praktyce – część I: Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka	16	Rewizja finansowa
9.2017.A.16	2017	Stosowanie MSB w praktyce – część II: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia	16	Rewizja finansowa
10.2017.A.16	2017	Stosowanie MSB w praktyce – część III: Procedury końcowe badania i sprawozdanie biegłego rewidenta	16	Rewizja finansowa
11.2018.R.8	2018	Nowy model rozpoznawania przychodów wg MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	8	Rachunkowość
12.2018.R.8	2018	Leasingowa rewolucja w MSSF 16 „Leasing” oraz różnice do polskiego prawa bilansowego	8	Rachunkowość
13.2018.A.4	2018	Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: łączenie innych usług biegłego rewidenta z badaniem sprawozdań finansowych	4	Rewizja finansowa
14.2018.A.4	2018	Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: zasady kształtowania wynagrodzeń za usługi biegłego rewidenta	4	Rewizja finansowa

Nr modułu*	Temat z roku	Temat	Liczba godzin	Blok tematyczny
15.2018.A.8	2018	Efektywna komunikacja w pracy biegłego rewidenta	8	Rewizja finansowa
16.2018.A.8	2018	Jak negocjować cenę? – elementy negocjacji w pracy biegłego rewidenta	8	Rewizja finansowa
17.2019.A.16	2019	Metody wyboru pozycji do badań zgodności i badań wiarygodności	16	Rewizja finansowa
18.2019.AR.8	2019	Dokumentacja cen transferowych – procedury badania	8	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 4/4
19.2019.A.16	2019	Wykorzystanie procedur analitycznych w procesie badania sprawozdań finansowych	16	Rewizja finansowa
20.2019.AR.8	2019	Kodeks spółek handlowych dla biegłych i księgowych	8	82018Efektywna
21.2019.R.8	2019	Popularne transakcje z wykorzystaniem zorganizowanej części przedsiębiorstwa – skutki księgowe	8	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 4/4
22.2019.A.8	2019	Zasady etyki w praktyce – nowelizacja Kodeksu etyki IFAC	8	Rewizja finansowa
23.2020.16.A	2020	Aspekty praktyczne wykonywania usług rewizyjnych związanych z podziałem, łączeniem i przekształcaniem jednostek – planowanie, wykonanie, sprawozdawczość	16	Rewizja finansowa
24.2020.16.R	2020	Instrumenty finansowe w polskich i międzynarodowych standardach rachunkowości – klasyfikacja, wycena, prezentacja oraz przeprowadzanie i dokumentowanie procedur badania	16	Rachunkowość
25.2020.8.A	2020	Praktyczne zastosowanie MS Excel w badaniu sprawozdań finansowych	8	Rewizja finansowa
26.2020.8.R	2020	Przychody ze sprzedaży – ustalanie, ujmowanie	8	Rachunkowość
27.2020.8.A	2020	Wpływ ryzyka zniekształcenia sprawozdania finansowego drogą oszustwa na proces akceptacji badania i jego przebieg – aspekty praktyczne	8	Rewizja finansowa
28.2020.8.A	2020	Zdolność jednostki do kontynuowania działalności	8	Rewizja finansowa
29.2020.4.A	2020	Problematyka badania w świetle elektronizacji sprawozdań finansowych i sprawozdań z badania	4	Rewizja finansowa

* Nr modułu zawiera następujące informacje oddzielone kropkami: liczba porządkowa; rok, w którym temat pojawił się po raz pierwszy; blok tematyczny, gdzie A – rewizja finansowa, R – rachunkowość, a AR – rewizja finansowa i rachunkowość; liczba godzin szkolenia. Wprowadzenie takiej numeracji ma na celu usprawnienie analiz statystycznych.

III. Metodyka i sposób prowadzenia zajęć

10. Przedstawiony powyżej zakres tematyczny obejmuje liczbę godzin wymaganych dla danego tematu (modułu). Uwzględniając liczne obowiązki zawodowe i wynikające z tego ograniczenia czasowe biegłych rewidentów, zachęca się organizatorów szkoleń do **elastycznego podejścia**, np. poprzez oferowanie szkolenia stacjonarnego z danego modułu w ramach dwóch lub więcej sesji przedpołudniowych, popołudniowych bądź wieczornych lub w ciągu weekendów.

11. Dzienny wymiar czasu szkolenia nie może przekroczyć 8 godzin.

12. Szkolenia mogą być organizowane w formie stacjonarnej lub z wykorzystaniem form zdalnych, na przykład z wykorzystaniem transmisji on-line lub w formie e-learning. Szczegółowe wytyczne dotyczące szkoleń e-learningowych znajdują się w dalszej części Wytycznych.

13. Podczas szkoleń powinny być stosowane metody i techniki nauczania, skoncentrowane na **kształtowaniu praktycznych umiejętności** potrzebnych w pracy biegłego rewidenta. By osiągnąć założone cele szkolenia, prowadzący zajęcia, dobierając formy i technikę nauczania, powinien uwzględnić fakt ewentualnego zróżnicowania poziomu posiadanej wiedzy i umiejętności zawodowych słuchaczy.

14. Oferta szkolenia kierowana do potencjalnych uczestników powinna zawierać opis zakładanych efektów kształcenia, które będą celem szkolenia oraz, jeśli to zasadne, wskazanie minimalnego oczekiwanego poziomu zaawansowania uczestników w danym temacie jeszcze przed udziałem w szkoleniu (np. może to być uzasadnione w sytuacji, gdy szkolenie dotyczy tylko aktualizacji wiedzy z pewnego obszaru).

15. Szkolenia mogą być poprowadzone w formie:

- wykładowej,
- wykładowo-warsztatowej lub
- warsztatowej.

16. W trosce o stworzenie odpowiednich warunków do nauki oraz ze względu na efektywność szkolenia zaleca się, aby w szkoleniach stacjonarnych o charakterze wykładowym uczestniczyło **nie więcej niż 40 osób**, wykładowo-warsztatowym uczestniczyło **nie więcej niż 30 osób**. Natomiast, w przypadku szkoleń mających charakter warsztatów rekomenduje się, aby uczestniczyło w nich **nie więcej niż 20 osób**.

W uzasadnionych przypadkach liczebność grupy szkoleniowej może być zwiększona, przy czym taka zmiana nie może mieć negatywnego wpływu na jakość szkolenia i komfort uczących się.

16a. Limit maksymalnej ilości uczestników nie dotyczy szkolenia z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego realizowanego podczas Dorocznych Konferencji Audytu, organizowanych przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów, jednak liczebność grupy biorącej udział w tym szkoleniu musi być dostosowana do tematu oraz formy szkolenia z uwzględnieniem konieczności zapewnienia efektywności tego szkolenia.

17. W razie zwiększenia liczebności grupy ponad rekomendowaną, jednostka przesyła uzasadnienie wraz z listą uczestników, o której mowa w punkcie 44 Wytycznych.

18. Szkolenie wykładowo-warsztatowe nastawione jest na przekazanie wiedzy oraz pokazanie praktycznych aspektów jej stosowania. Udział zajęć praktycznych w całym szkoleniu stanowi minimum 40% czasu szkolenia.

18a. Szkolenie wykładowe nastawione jest na zainteresowanie tematem, wyjaśnienie trudnych zagadnień, wskazywanie odniesień do podręcznika (do samodzielnej pracy).

19. Szkolenie warsztatowe ukierunkowane jest na zdobycie praktycznych umiejętności w oparciu o wiedzę przekazaną przez prowadzącego. Udział zajęć praktycznych w całym szkoleniu stanowi minimum 70% czasu szkolenia.

20. Element warsztatowy szkolenia obejmuje następujące przykładowe formy nauczania: dyskusje nad przedstawionymi przykładami, analiza aktów prawnych i regulacji środowiskowych (standardów), wspólne rozważania nad możliwymi wariantami rozwiązań studiów przypadków, praca w zespołach, rozwiązywanie zadań sytuacyjnych opartych na przykładach z praktyki biegłego rewidenta oraz angażowanie uczestników do wymiany spostrzeżeń i wniosków poprzez podejmowanie szczególnie trudnych i ważnych kwestii, z którymi spotyka się biegły rewident w obszarze tematyki będącej przedmiotem szkolenia.

21. Dla zapewnienia długofalowych efektów kształcenia zalecane jest dalsze doskonalenie biegłych rewidentów drogą samokształcenia. W tym celu uczestnikom szkolenia należy wskazać aktualny stan prawny dotyczący omawianej tematyki szkolenia, rekomendowaną literaturę przedmiotu bądź inne źródła pozyskiwania informacji.

22. Dodatkowe bardziej szczegółowe uwagi i wskazówki dotyczące zasad przeprowadzania poszczególnych szkoleń (w tym dopuszczalnej formy szkolenia) zawarto w dalszej części Wytycznych.

Kolejność udziału w wybranych szkoleniach

23. Moduły o numerach 8.2017.A.16, 9.2017.A.16 oraz 10.2017.A.16, czyli „Stosowanie MSB w praktyce”, stanowią cykl, którego efektywność wymaga od uczestnika szkolenia uczestnictwa kolejno w następujących po sobie modułach. Dlatego rekomenduje się zachowanie kolejności, zgodnie ze wskazaniem w tytule modułu: część I, część II i część III.

Samoocena uczestników po szkoleniu

24. Każde szkolenie powinno być zakończone sprawdzianem wiadomości weryfikującym nabytą przez uczestników wiedzę oraz umiejętności.

25. Sprawdzian ten może mieć charakter samooceny przez uczestnika szkolenia.

26. Czas sprawdzianu wlicza się do czasu całkowitego czasu szkolenia przewidzianego dla danego tematu (modułu). Czas sprawdzianu nie powinien przekraczać 30 minut.

27. Ilość pytań sprawdzających zależy od czasochłonności nauki. Oczekuje się, że na każdą godzinę szkolenia przypada minimum 1 pytanie sprawdzające.

28. Pytania sprawdzające mogą przybierać różną postać. Mogą to być pytania testowe, zadania sytuacyjne lub pytania typu studia przypadku (case studies). Do jednego zadania sytuacyjnego lub typu studium przypadku może być więcej niż jedno pytanie sprawdzające.

29. Uczestnik szkolenia powinien podjąć próbę rozwiązania pytań sprawdzających indywidualnie. Dopuszcza się możliwość korzystania z materiałów szkoleniowych.

30. Poziom trudności pytań powinien uwzględniać fakt, że sprawdzian odbywa się bezpośrednio po szkoleniu i uczestnicy nie mieli warunków na samodzielne powtórzenie materiału.

31. Po zakończonym sprawdzianie uczestnicy powinni uzyskać informację o odpowiedziach prawidłowych.

32. Wynik sprawdzianu może być ustalony:

- indywidualnie przez uczestnika na podstawie informacji uzyskanej od prowadzącego szkolenie.

IV. Wymogi dotyczące wykładowców

33. Wykładowcy poszczególnych tematów powinni posiadać odpowiednią wiedzę oraz doświadczenie zawodowe i dydaktyczne dające rękojmię przeprowadzenia danego szkolenia na wysokim poziomie merytorycznym i praktycznym. W szczególności oczekuje się, że:

- wykładowcami do tematów z zakresu rewizji finansowej będą osoby z minimum 3-letnim praktycznym doświadczeniem w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej,
- wykładowcy z zakresu innych tematów będą posiadali odpowiednie przygotowanie merytoryczne oraz praktyczne w zakresie wykładanego tematu,
- wykładowcy będą posiadali doświadczenie w prowadzeniu szkoleń dla osób dorosłych bądź przeszli odpowiednie przeszkolenie w zakresie metodyki prowadzenia szkoleń dla dorosłych.

34. Zmiana wykładowcy prowadzącego określony temat (moduł) w stosunku do pierwotnej wersji wniosku o wpis do wykazu jednostek uprawnionych wymaga **aktualizacji wniosku** i akceptacji KRBR zanim szkolenie się odbędzie.

35. W sytuacjach szczególnych (takich jak zdarzenia losowe, np. choroba wykładowcy) dopuszczalna jest zmiana wykładowcy bez poprzedniej aktualizacji wniosku pod warunkiem, że wykładowca zastępujący spełnia wymagania określone w pkt. 33.

36. Zaleca się, by prowadzący zajęcia korzystający z materiałów PIBR / CE PIBR lub SKwP byli uczestnikami, organizowanego przez CE PIBR i SKwP, szkolenia metodycznego dla wykładowców z zakresu prowadzonego modułu. Wyjątek dotyczy modułów o numerach numerach 8.2017.A.16, 9.2017.A.16 oraz 10.2017.A.16, czyli cyklu „Stosowanie MSB w praktyce”, w przypadku którego udział w szkoleniu jest obowiązkowy. Lista wykładowców MSB dostępna jest na indywidualnych kontaktach jednostek po zalogowaniu się na stronie internetowej PIBR.

V. Materiały szkoleniowe i pomoce naukowe

37. Materiałami szkoleniowymi są:

- wzorcowe materiały szkoleniowe przygotowane przez CE PIBR na potrzeby obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- podręczniki opublikowane lub przygotowywane przez PIBR / CE PIBR lub SKwP dla celów obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w formie papierowej lub elektronicznej,
- autorskie materiały merytoryczne przygotowane przez jednostkę uprawnioną – podlegające uprzedniej recenzji i zatwierdzeniu przez Komisję ds. szkoleń w imieniu KRBR. Koszty recenzji ponosi jednostka uprawniona.

38. Jednostka uprawniona zobowiązana jest wykorzystywać w trakcie szkolenia materiały, które zadeklarowała w swoim wniosku o wpis do wykazu jednostek uprawnionych bądź jego aktualizacji w odniesieniu do danego szkolenia.

39. Zmiana wykorzystywanych materiałów, ich zakresu lub treści, wymaga odpowiedniej aktualizacji wniosku w terminie co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem szkolenia. Razem z wnioskiem jednostka przedkłada zaktualizowane materiały, które podlegają recenzji. W sytuacji, gdy PIBR lub SKwP nie wydali w terminie podręcznika zadeklarowanego dla celów obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w formie papierowej lub elektronicznej, dopuszczalne jest wykorzystania autorskich materiałów opracowanych przez wykładowcę, pod warunkiem przesłania przed szkoleniem, celem recenzji, materiałów do szkolenia do PIBR.

40. Jednostka uprawniona **ma obowiązek przekazania każdemu uczestnikowi szkolenia kompletu materiałów szkoleniowych zadeklarowanych w swoim wniosku** o wpis do wykazu jednostek uprawnionych.

VI. Obowiązki jednostki uprawnionej do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów

Obowiązki wobec biegłych rewidentów będących uczestnikami szkoleń

41. Po zakończonym szkoleniu biegli rewidenty otrzymują od jednostki uprawnionej dokument potwierdzający odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, który zawiera co najmniej:

- imię i nazwisko oraz numer wpisu do rejestru biegłego rewidenta,
- formę obligatoryjnego doskonalenia zawodowego (stacjonarne lub e-learning),
- zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- termin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- nazwę jednostki uprawnionej przeprowadzającej obligatoryjne doskonalenie zawodowe,
- imię i nazwisko oraz podpis osoby reprezentującej jednostkę uprawnioną przeprowadzającą obligatoryjne doskonalenie zawodowe.

42. Dokument może zawierać dodatkowe informacje, takie jak np.:

- data urodzenia biegłego rewidenta,
- adnotacja, że biegły rewident ma obowiązek przechowywania dokumentów potwierdzających odbycie szkolenia przez okres 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym odbył szkolenie.

Obowiązki informacyjne i sprawozdawcze wobec KRBR

43. Jednostki szkolące przekazują Komisji ds. szkoleń, **wyłącznie drogą elektroniczną** za pośrednictwem indywidualnych kont jednostek na stronie internetowej PIBR, informacje dotyczące prowadzonego obowiązkowego doskonalenia zawodowego, obejmujące:

- termin, miejsce odbywania szkolenia w formie stacjonarnej i zakres tematyczny obowiązkowego doskonalenia zawodowego – nie później niż 30 dni przed jego rozpoczęciem,
- w przypadku szkoleń stacjonarnych – imienną listę biegłych rewidentów uczestniczących w szkoleniu – nie później niż w terminie 10 dni po jego zakończeniu,
- w przypadku szkoleń typu e-learning – listę biegłych rewidentów uczestniczących w szkoleniu w danym miesiącu – nie później niż w terminie 7 dni od zakończenia miesiąca, w którym przeprowadzono obowiązkowe doskonalenie zawodowe.

Ocena szkoleń

44. Po zakończonym szkoleniu, organizator jest zobowiązany rozdać uczestnikom formularze oceny szkolenia, dalej określane jako „ankieta oceniająca szkolenie” lub „ankieta”.

45. W przypadku szkolenia e-learning ankieta może być udostępniona bezpośrednio na platformie e-learningowej lub inną drogą.

46. Choć wypełnienie ankiety jest dobrowolne dla uczestnika, to jednak organizator szkolenia powinien dołożyć wszelkich starań, aby jak największa liczba osób wypełniła ankietę.

47. Na stronie internetowej PIBR (<https://www.pibr.org.pl/pl/informacje-dla-bieglych#szkolenia>) w sekcji: „Materiały dla jednostek” znajdują się udostępnione do pobrania i edycji:

- przykładowy formularz oceny szkolenia stacjonarnego oraz
- przykładowy formularz oceny szkolenia e-learning,

które zawierają minimalny zakres pytań do uczestników, który ankieta powinna zawierać. Organizator szkolenia może uzupełnić te pytania o swoje własne.

Obowiązek aktualizacji wniosków o wpis do wykazu jednostek uprawnionych

48. Wykaz jednostek uprawnionych jest regularnie aktualizowany przez prowadzącą go KRBR.

49. Aktualizacja może mieć miejsce na skutek następujących zdarzeń:

- jednostka zrezygnowała z organizowania szkolenia dla określonego tematu bądź z określonej formy kształcenia lub
- jednostka dokonała innych zmian niż określone w pkt powyżej, które powodują, że informacje podane we wniosku lub zgłoszeniu są nieaktualne, za wyjątkiem przypadku przewidzianego w par. 35, co może skutkować wykreśleniem z wykazu.

50. W przypadku, gdy jednostka zrezygnowała z organizowania szkolenia dla określonego tematu lub z określonej formy kształcenia, to niezwłocznie dokonuje pisemnego zawiadomienia KRBR wraz z podaniem przyczyny takiej zmiany.

51. W przypadku zmiany powstałej po stronie jednostki uprawnionej, w wyniku której informacje podane w pierwotnym wniosku przestały być aktualne, jednostka uprawniona niezwłocznie aktualizuje dokumenty w zakresie objętym zmianami i przesyła je do ponownej oceny do KRBR, która ma 30 dni na rozpatrzenie zaktualizowanego wniosku. KRBR niezwłocznie zawiadamia jednostkę o swojej decyzji, zarówno pozytywnej, jak i negatywnej.

52. Przykłady zmian, które powodują konieczność aktualizacji pierwotnego wniosku o wpis do wykazu jednostek uprawnionych:

- zmiana wykładowcy (za wyjątkiem przypadku opisanego w par. 35 dot. zdarzenia losowego),
- zmiana formy kształcenia ze stacjonarnej na e-learning lub odwrotnie,
- zmiany materiałów szkoleniowych.

53. Do momentu uzyskania pozytywnej decyzji KRBR, jednostka nie może prowadzić szkoleń objętych zmianami, które wymagały aktualizacji wniosku. Naruszenie tej zasady powoduje, że jednostka może zostać skreślona z wykazu jednostek uprawnionych.

54. Na stronie internetowej PIBR udostępnione są wzory wniosków do pobrania i edycji.

VII. Szkolenia typu e-learning

55. Jednostka, która chciałaby oferować szkolenia w formie e-learningu powinna przygotować i dołączyć do wniosku o wpis do wykazu jednostek uprawnionych lub odpowiednio do jego aktualizacji:

- wykaz materiałów merytorycznych, które będą stanowiły materiał źródłowy dla potrzeb stworzenia szkolenia e-learning
- jeżeli materiały źródłowe obejmują autorskie materiały opracowane przez jednostkę – te materiały autorskie,
- szczegółowy opis metodologii uczenia przyjętej na potrzeby e-learning, w tym: oczekiwana ilość ekranów merytorycznych (tekstowych i sytuacyjnych), szacowany czas niezbędny do ukończenia szkolenia, ilość i rodzaj ćwiczeń, zasady zaliczenia ćwiczeń i sprawdzianu wiadomości oraz całego szkolenia, elementy wzbogacające, np. elementy multimedialne i ich udział procentowy w szkoleniu, ewentualne udostępniane uczestnikom szkolenia materiały do pobrania, możliwość kontaktu z opiekunem merytorycznym szkolenia itp.,
- jeżeli został opracowany scenariusz techniczny szkolenia uwzględniający treści merytoryczne oraz ilustrujący przyjętą metodologię uczenia – ten scenariusz,
- jeżeli istnieje wersja demo (testowa) – dane dostępne (wyłącznie na potrzeby recenzenta) do tej wersji,
- alternatywnie do punktów powyżej – dane dostępne (wyłącznie na potrzeby recenzenta) do pełnego gotowego szkolenia e-learning, jeżeli zostało już opracowane.

56. Minimalne standardy warunkujące uzyskanie pozytywnej akceptacji wniosku są następujące:

- Stopień szczegółowości, zaawansowania oraz zakres szkolenia e-learning powinny odpowiadać czasochłonności przewidzianej przez KRBR dla danego tematu w ramach szkolenia stacjonarnego.
- Do szkolenia musi być przypisana osoba merytoryczna, której życiorys powinien być załączony do wniosku; zadaniem tej osoby jest nadzór merytoryczny nad szkoleniem oraz ewentualne rozstrzyganie wątpliwości merytorycznych zgłaszanych przez recenzenta oraz użytkowników szkolenia.
- Materiałom merytorycznym powinna zostać nadana fabuła, podzielona przynajmniej na następujące rodzaje ekranów merytorycznych:
  - tekstowy i/lub sytuacyjny – maks. ok. 80% ekranów; ekran merytoryczny powinien zawierać przynajmniej blok tekstu, zdjęcie, wykres lub infografikę, ewentualnie fabularyzowane scenki sytuacyjne;
  - ćwiczeniowy (ekran z ćwiczeniami) – min. ok. 20% ekranów; ćwiczenia mogą mieć charakter pytań testowych otwartych lub zamkniętych, zadań sytuacyjnych, zdań liczbowych, case studies, praktycznych ilustracji przypadków z życia wziętych itp. Ćwiczeniomajądaćuczestnikowimożliwość utrwaleniawiadomości lubprzećwiczenia umiejętności przekazanych na ekranach sytuacyjnych i tekstowych. Uczestnik musi mieć możliwość przystępowania do ćwiczeń dowolną liczbę razy. W informacji zwrotnej po zakończeniu ćwiczenia uczestnik powinien uzyskać informację dotyczącą wyniku pozytywnego/negatywnego oraz komentarz do każdej odpowiedzi z uzasadnieniem, dlaczego jest ona błędna lub poprawna. Ewentualna punktacja zdobyta za wykonanie ćwiczenia nie powinna wpływać na ogólne zaliczenie szkolenia e-learningowego.
- Powyższy podział ekranów nie ma zastosowania w przypadku, gdy szkolenie e-learning ma postać nagrania szkolenia prowadzonego przez rzeczywistego wykładawcę lub prowadzenie wykładu w czasie rzeczywistym.
- Niedopuszczalna jest sytuacja, aby na skutek wyboru złej odpowiedzi w ramach ćwiczenia uczestnik nie miał możliwości uzyskania komentarza odnośnie tego, dlaczego odpowiedź była błędna i by blokowało go to przed kontynuacją szkolenia. Takie oczekiwanie wynika z tego, że ćwiczenia służą do nauki, a nie do sprawdzania wiedzy. Natomiast wiedza i umiejętności zdobyte w trakcie szkolenia podlegają weryfikacji na etapie sprawdzianu wiadomości.
- Do liczby ekranów merytorycznych szkolenia e-learningowego nie wlicza się następujących ekranów (jeśli występują): tytułowy, z instrukcją obsługi.
- Szkolenie e-learningowe powinno być zakończone sprawdzianem wiadomości, dzięki któremu uczestnik szkolenia będzie mógł sprawdzić swoją wiedzę w danym zakresie. Czas sprawdzianu wiadomości wlicza się do całkowitego czasu szkolenia.
- Ilość pytań sprawdzających w ramach sprawdzianu wiadomości zależy od czasochłonności nauki. Na każdą godzinę nauki przypada minimum 1 pytanie sprawdzające. Zaleca się, aby pytania miały formę pytań testowych zamkniętych wielokrotnego wyboru. Oznacza to, że pytanie zawiera opis sytuacji, pytanie lub polecenie oraz gotowe odpowiedzi do wyboru (wybierana jest prawidłowa odpowiedź, więcej niż jedna prawidłowa odpowiedź bądź najlepsza odpowiedź).
- Po zakończeniu sprawdzianu wiadomości uczestnik powinien uzyskać informację zwrotną dotyczącą zdobytej punktacji, wyniku pozytywnego/negatywnego, komentarza do każdej odpowiedzi tłumaczącego, dlaczego jest ona błędna lub poprawna.

- Szkolenie musi być dostępne dla użytkownika przez odpowiednio długi czas, aby mógł zrealizować szkolenie.
- Uczestnik powinien mieć możliwość dokonywania przerw w nauce i następnie jej kontynuowania w miejscu, w którym ją przerwał chyba że szkolenie ma postać wykładu prowadzonego w czasie rzeczywistym.
- Po szkoleniu uczestnik powinien mieć możliwość pobrania ze stron wskazanych przez organizatora i/lub wydruku wykorzystywanych materiałów merytorycznych w trakcie szkolenia, ewentualnie takie materiały mogą być uczestnikowi przekazane inną drogą przed lub po zakończeniu szkolenia.

57. Platforma e-learningowa musi być kompatybilna z powszechnie stosowanymi standardami dla oprogramowania i przepustowości łączy internetowych o jakości niezbędnej do prowadzenia szkolenia.

58. Zaleca się, aby ekrany zawierały także elementy multimedialne i aktywizujące uczestnika szkolenia e-learningowego, np. przyciski, pod którymi kryją się dodatkowe informacje, wycinki filmów, animacje (inne od elementów interfejsu, postaci i innych elementów, które się powtarzają), przy czym ich użycie musi być uzasadnione.

VIII. Kontrola jakości obowiązkowych szkoleń

59. Zgodnie z art. 10 ust. 7 Ustawy KRBR jest uprawniona do przeprowadzania wizytacji w jednostkach uprawnionych.

60. Zasady dotyczące wizytacji zawarte są w Uchwale nr 1755/35/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 stycznia 2018 r. w sprawie wytycznych w zakresie wizytacji. Wytyczne do wizytacji ODZ wraz z listą wizytatorów dostępna są na indywidualnych kontaktach jednostek po zalogowaniu się na stronie internetowej PIBR.

Moduł 1.2016.A.16

Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie przeprowadzania badania sprawozdań finansowych w sposób zgodny z wymogami Krajowych Standardów Badania (PIBR).
- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu przestrzegania wymogów etycznych i zasad kontroli wewnętrznej podczas wykonywania czynności rewizji finansowej.
- Zapoznanie uczestników szkolenia z celami, jakie biegły rewident powinien osiągnąć podczas badania sprawozdania finansowego.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności dokumentowania zrozumienia/poznania badanej jednostki w procesie badania sprawozdania finansowego.
- Zapoznanie uczestników z niezbędnymi procedurami identyfikacji i oszacowania istotnych czynników ryzyka w podjęciu decyzji o przyjęciu lub odrzuceniu zlecenia, uzgodnienie i udokumentowanie decyzji podjęcia lub odrzucenia zlecenia w sposób zgodny z wymogami Krajowych Standardów Badania (www.pibr.org.pl).
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie opracowania ogólnej strategii badania sprawozdania finansowego.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności przeprowadzania i dokumentowania poszczególnych etapów planowania badania.
- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu identyfikacji ryzyka istotnych zniekształceń w sprawozdaniu finansowym oraz zapoznanie uczestników z wytycznymi dotyczącymi charakteru i sposobów identyfikacji znaczącego ryzyka oraz jego skutków w procesie badania sprawozdania finansowego.
- Zapoznanie uczestników szkolenia z wytycznymi dotyczącymi działań podejmowanych w celu zrozumienia kontroli wewnętrznej istotnej dla badania: ocena modelu i wdrożenia kontroli wewnętrznej oraz dokumentacja tego etapu badania sprawozdania finansowego.
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie ustalenia zakresu testowania jako reakcji na oszacowane czynniki ryzyka istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń w procesie badania sprawozdania finansowego.
- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania mających umożliwić wyciągnięcie uzasadnionych wniosków będących podstawą opinii z badania.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności przeprowadzania skutecznej dwustronnej komunikacji pomiędzy biegłym rewidentem a osobami sprawującymi nadzór nad jednostką oraz zapoznanie z zakresem przekazywanych informacji.
- Usystematyzowanie, pogłębienie wiedzy uczestników z zakresu wytycznych dotyczących wyrażania odpowiednio zmodyfikowanej opinii biegłego rewidenta o badanym sprawozdaniu finansowym w razie takiej konieczności.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Pojęcie mniejszej i średniej jednostki w regulacjach krajowych i w EU. • Specyfika działalności małych i średnich jednostek. • Możliwość uproszczeń w zakresie rachunkowości i rewizji finansowej według regulacji krajowych. • Dostępne wskazówki wydane przez IFAC i inne ciała dotyczące uproszczeń i skalowalności przy badaniu sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek.
2.	Zakres tematyczny Krajowych Standardów Badania	<ul style="list-style-type: none"> • Cel i zakres badania sprawozdania finansowego. • Ramowe założenia sprawozdawczości finansowej. • Cele określone w poszczególnych standardach. • Stosowanie standardów do badania mniejszych jednostek – uproszczenia przewidziane w poszczególnych standardach.
3.	Etap przygotowania badania – specyfika badania sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	<ul style="list-style-type: none"> • Wstępne czynności związane z badaniem: <ul style="list-style-type: none"> – akceptowanie i uzgodnienie warunków zlecenia, – zagadnienia dotyczące etyki i zasad zapewnienia jakości, – komunikowanie się z organami sprawującymi nadzór. • Planowanie badania: <ul style="list-style-type: none"> – strategia badania, – zakres badania, – plan badania, – kierowanie i nadzór, – istotność pozycji podlegających badaniu. • Wiedza o jednostce i wpływ na szacowanie ryzyka: <ul style="list-style-type: none"> – środowisko kontroli wewnętrznej, – szacowanie ryzyka istotnego zniekształcenia w sprawozdaniu finansowym. • Dowody badania: <ul style="list-style-type: none"> – wystarczalność i odpowiedniość dowodów badania, – ograniczenia w uzyskaniu dowodów badania. • Wpływ systemów IT na proces planowania badania mniejszych jednostek. • Przykłady i zadania sytuacyjne.
4.	Możliwość wykorzystania systemu kontroli wewnętrznej przy badaniu sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	<ul style="list-style-type: none"> • Specyfika systemów kontroli wewnętrznej w mniejszych jednostkach. • Możliwość polegania na kontroli wewnętrznej. • Reakcja na możliwość obejścia kontroli wewnętrznej. • Wpływ systemów IT na proces planowania badania mniejszych jednostek.

Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
5.	Etap badania właściwego – specyfika badania sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedzialność biegłego rewidenta dotycząca wykrywania oszustw: <ul style="list-style-type: none"> – zapytania do kierownictwa, testy, kwestionariusze, – badanie zgodności i wiarygodności. • Badanie zagadnień szczególnych: <ul style="list-style-type: none"> – badanie danych szacunkowych, – roszczenia sporne, – zasadność założenia kontynuacji działalności, – oświadczenia kierownictwa, – udział w inwentaryzacji składników majątkowych, – badanie sprawozdania finansowego po raz pierwszy – badanie bilansu otwarcia, – wycena w wartości godziwej poszczególnych składników majątkowych, – transakcje z jednostkami powiązаныmi. • Ocena wpływu zdarzeń po dacie bilansu na sprawozdanie finansowe. • Wykorzystywanie przez biegłego prac innych zespołów ludzkich – ekspertów i rzeczoznawców. • Przykłady i zadania sytuacyjne.
6.	Dokumentowanie zakończenia badania	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawozdanie (opinia) biegłego rewidenta na temat sprawozdania finansowego: <ul style="list-style-type: none"> – rodzaj wydanej opinii a zgromadzone dowody badania. • Przegląd dokumentacji rewizyjnej i jej weryfikacja. • Przykłady i zadania sytuacyjne.
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Waldemar K. Lachowski: *Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek*
Wydawca: CE KIBR 2016

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Przewodnik IFAC odnośnie stosowania MSRF – stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
- Uchwała Nr 3589/54/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 7 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
- Uchwała Nr 3436/52e/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych
- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów "z późn. zm".
- Uchwała Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 7 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów.
- Uchwała Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych.
- Wskazówki IFAC dotyczące efektywnego stosowania MSRF (www.pibr.org.pl).
- Uchwała nr 2040/37a/2018 z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości.
- Uchwała nr 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów.

Moduł 2.2017.A.16

Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Omówienie obowiązków firm audytorskich i biegłych rewidentów po wejściu w życie nowej ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, a w tym:
  - wskazanie związku pomiędzy jakością badania sprawozdań finansowych a trafnością ustalonego przez firmę audytorską systemu wewnętrznej kontroli jakości i jego skutecznością,
  - zwrócenie uwagi na znaczenie poszanowania ustawowych zasad prowadzenia działalności przez firmy audytorskie.
- Omówienie przedmiotu procedur kontroli działalności firm audytorskich i biegłych rewidentów w zakresie:
  - obowiązków firm audytorskich i biegłych rewidentów wobec PIBR oraz związanych z bezpieczeństwem działalności,
  - wymogów wobec systemu wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej (SWKJ) i jego dokumentacji,
  - wymogów KSB wobec dokumentacji badania sprawozdań finansowych i czynności biegłego rewidenta.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Nowy model nadzoru publicznego nad firmami audytorskimi i biegłymi rewidentami. • Zadania KKN w nowym modelu nadzoru publicznego. • Zakres działalności firm audytorskich podlegający kontroli KKN. • Zakres działalności biegłych rewidentów podlegający kontroli KKN. • Postępowanie pokontrolne.
2.	Obowiązki firm audytorskich i biegłych rewidentów wobec PIBR oraz związane z bezpieczeństwem działalności	<ul style="list-style-type: none"> • Czynności rejestracyjne firm audytorskich i biegłych rewidentów (początkowe i w trakcie prowadzenia działalności). • Ubezpieczenie działalności od odpowiedzialności cywilnej. • Opłata roczna z tytułu nadzoru. • Składki członkowskie i ODZ. • Przedmiot procedur kontroli działalności firm audytorskich i biegłych rewidentów.
3.	Wymogi wobec systemu wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej (SWKJ) i jego dokumentacji	<ul style="list-style-type: none"> • Wymogi wobec SWKJ: <ul style="list-style-type: none"> – ustawowe, – unijne, – wg uchwały KRBR, – KSB 220. • Dyskusja w sprawie sposobów spełniania wymogów wobec SWKJ i jego dokumentacji. • Przedmiot procedur kontroli KKN.
4.	Wymogi MSB wobec dokumentacji badania sprawozdań finansowych i czynności biegłego rewidenta	<ul style="list-style-type: none"> • Wymogi KSB 230 wobec dokumentacji badania. • Szczególne wymogi KSB wobec dokumentacji etapu szacowania RIZ. • Szczególne wymogi KSB wobec dokumentacji etapu reakcji biegłego rewidenta na oszacowane RIZ. • Szczególne wymogi KSB wobec dokumentacji etapu sprawozdawczości z badania. • Ustawowe wymogi wobec struktury i zawartości: dokumentacji klienta, akt badania i dokumentacji badania. • Dyskusja w sprawie sposobów spełniania wymogów wobec dokumentacji badania. • Przedmiot procedur kontroli KKN.
5.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (prezentacja i zbiór zadań) nt. *Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru*
Autor: Regina Frąckowiak
Wydawca: CE PIBR (w przygotowaniu)

Forma prowadzenia zajęć

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1292).
- Rozdział 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- Zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów w brzmieniu ustalonym uchwałą NR 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, zmienione uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów nr 206/6/2015 z dnia 3 listopada 2015 r. (www.pibr.org.pl).
- Przewodnik wdrażania kontroli jakości w małych i średnich firmach audytorskich, IFAC, wydanie trzecie (www.pibr.org.pl).
- Ujednolicony tekst Dyrektywy 2006/43/WE uwzględniający zmiany wprowadzone dyrektywą 2014/56/EU Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 kwietnia 2014 r. (...).
- Uchwała nr 2041/37a/2018 z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.
- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
- Uchwała Nr 3589/54/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 7 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
- Uchwała Nr 3436/52e/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych
- Przewodnik MSB – Procedury, wydanie II.
- Materiały szkoleniowe ODZ – Stosowanie MSB w praktyce, część I, II i III.

Moduł 3.2017.A.16

Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie przeprowadzania badania sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek z wykorzystaniem kontroli wewnętrznej w sposób zgodny z wymogami Krajowych Standardów Badania (KSB)
- Nabycie wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat istoty, komponentów i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w stopniu umożliwiającym wykorzystanie tej wiedzy przy świadczeniu innych usług atestacyjnych (w tym objętych zakresem KSUA 3402).
- Zwrócenie uwagi na specyficzne aspekty związane z możliwością polegania na skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w mniejszych jednostkach, ryzyku obejścia systemu przez kierownictwo oraz problemach z brakiem formalizacji procedur.
- Zapoznanie uczestników szkolenia z wytycznymi dotyczącymi kroków podejmowanych w celu zrozumienia kontroli wewnętrznej istotnej dla badania: ocena modelu i wdrożenia kontroli wewnętrznej oraz dokumentacja związanych z tym zagadnień.
- Nabycie wiedzy na temat związku kontroli wewnętrznej (w tym w obszarze systemów informatycznych) z rzetelnością i kompletnością informacji finansowych oraz szeroko rozumianym ryzykiem zniekształcenia sprawozdania finansowego.
- Ułatwienie dokonania wyboru pomiędzy badaniami zgodności a badaniami wiarygodności (tam gdzie jest to możliwe).
- Zdobyć wiedzy na temat właściwego formułowania oczekiwań biegłego rewidenta w odniesieniu do członków zespołu i ewentualnie ekspertów zewnętrznych, którym chcemy zlecić zbadanie elementów systemu kontroli wewnętrznej (w tym systemów informatycznych), ze szczególnym uwzględnieniem ogólnego celu badania.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Pojęcie małej i średniej jednostki w regulacjach krajowych i EU. • Specyfika rodzaju działalności i zarządzanie ryzykiem w małych i średnich podmiotach. • Definicja, istota i cele kontroli wewnętrznej. • Możliwość polegania na skuteczności systemu kontroli wewnętrznej a ryzyko zlecenia, wielkość i specyfika jednostki (w tym niesformalizowane procedury kontrolne).

Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
2.	Wykorzystanie systemu kontroli wewnętrznej według KSB– zagadnienia ogólne	<ul style="list-style-type: none"> • Obowiązek i możliwość wykorzystania kontroli wewnętrznej w badaniu (poczynając od procedur akceptacji klienta). • Miejsce kontroli wewnętrznej w modelu badania według KSB. • Wpływ systemów IT, wykorzystywanych w jednostce, na proces badania. • Wady i zalety korzystania z oceny systemu kontroli wewnętrznej – wpływ na pracochłonność, efektywność i skuteczność badania (w tym wybór prób, częstotliwość testowania kontroli oraz badanie transakcji masowych). • Reakcja na możliwość obejścia kontroli wewnętrznej i ryzyko oszustwa. • Korzystanie z pomocy eksperta.
3.	Cele i komponenty systemu kontroli wewnętrznej a reakcja rewizyjna	<ul style="list-style-type: none"> • Model COSO i inne modele a KSB. • Cele i komponenty systemu kontroli wewnętrznej: <ul style="list-style-type: none"> – środowisko kontroli, – procesy oceny ryzyka przez jednostkę, – system informacyjny, – działania kontrolne znaczące dla badania, – monitorowanie kontroli. • Oczekiwania co do skuteczności kontroli wewnętrznej w danym obszarze a reakcja rewizyjna. • Elementy kontroli na poziomie jednostki i procesów biznesowych. • Ocena modelu kontroli wewnętrznej – w tym proces 4 kroków. • Specyfika rozwiązań kontroli w odniesieniu do transakcji typowych oraz nietypowych. • Zalety łączenia badań wiarygodności z badaniami zgodności. • Możliwość wykorzystania dowodów badania w zakresie kontroli wewnętrznej sporządzonych przez innych biegłych (KSB 402).
4.	Kontrola wewnętrzna a systemy IT	<ul style="list-style-type: none"> • Wpływ stopnia z informatyzowania działalności jednostki na proces badania (w tym ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego) i model kontroli wewnętrznej (szanse i zagrożenia). • Znaczenie kontroli IT w procesie badania. • Kontrole ogólne i aplikacyjne IT. • Kontrole ręczne i automatyczne. • Możliwość wykorzystania informatycznych narzędzi wspomagających badanie. • Korzystanie z pomocy ekspertów.
5.	Zagadnienia związane z kontrolą wewnętrzną w dokumentacji z badania	<ul style="list-style-type: none"> • Przykłady dokumentacji – Rozpoznanie, wdrożenie i funkcjonowanie komponentów kontroli wewnętrznej możliwość uproszczeń.

6.	Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie świadczenia innych niż badanie usług atestacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Wiedza na temat systemu kontroli wewnętrznej wymagana przy świadczeniu innych usług – nacisk na obszary różnic w stosunku do tego, co jest wymagane przy badaniu. • Atestacja elementów systemu kontroli wewnętrznej klienta jako przykład rozwoju innych niż badanie sprawozdań finansowych usług biegłego rewidenta. • Wykorzystanie KSUA 3402.
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych*
Autor: Praca grupowa pod redakcją Moniki Wołczyńskiej
Wydawca: CE PIBR 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Przewodnik IFAC odnośnie stosowania MSRF – stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów "z późn. zm."
- Wskazówki IFAC dotyczące efektywnego stosowania MSRF (www.pibr.org.pl).
- Kontrola wewnętrzna – zintegrowana struktura ramowa – (COSO I), PIKW 2008.
- Kałużny S.: Kontrola wewnętrzna – teoria i praktyka, PIKW 2016.
- Auditing and Assurance Services – An Integrated Approach, Arens, Elder, Beasley 2016.
- Maciejewska I.: Wpływ rozwoju technologii informatycznych na praktykę badania sprawozdań finansowych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej, Materiały pokonferencyjne XII Doroczna Konferencja Audytu KIBR, Warszawa 2011.
- Skalowalność MSRF oraz MSKJ 1 kluczem efektywnie przeprowadzonego badania. Seminarium, Warszawa, 7.11.2013 r. (www.pibr.org.pl).

Moduł 4.2017.A.16

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Usystematyzowanie wiedzy z zakresu weryfikacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- Przedstawienie procesu planowania badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz weryfikacji najczęściej występujących korekt i wyłączeń konsolidacyjnych.
- Wypracowanie wśród uczestników szkolenia umiejętności ustalania korekt konsolidacyjnych wprowadzanych do wybranych elementów sprawozdania poprzez samodzielne rozwiązywanie przykładów podsumowujących omawiane zagadnienia.
- Identyfikacja najczęściej występujących błędów i nieprawidłowości związanych z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego i ustaleniem korekt konsolidacyjnych.
- Omówienie zakresu i formy dokumentacji konsolidacyjnej jednostek dominujących oraz dokumentacji z badania sprawozdania skonsolidowanego.

Uwagi szczególne

- Uczestnicy szkolenia powinni zapoznać się z aktami prawnymi dotyczącymi przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a także Krajowymi Standardami Badania.
- Prowadzący, w oparciu o swoją wiedzę i doświadczenie, powinien przedstawić praktyczne aspekty związane z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego i wyliczeniem korekt konsolidacyjnych, weryfikacją prawidłowości ustalania i wprowadzania korekt konsolidacyjnych.
- Prowadzący powinien zwrócić szczególną uwagę na dane źródłowe niezbędne do ustalania korekt konsolidacyjnych, prawidłowość i kompletność dokumentacji konsolidacyjnej, a także na prawidłowość i kompletność dokumentacji z badania sprawozdania skonsolidowanego.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie Cel i zakres badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Omówienie podstawowych założeń dotyczących badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zakresu jednostek objętych konsolidacją, organizacji procesu konsolidacji, obowiązków jednostki dominującej i jednostek podporządkowanych związanych z przygotowaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
2.	Planowanie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie planowania badania sprawozdania skonsolidowanego po raz pierwszy, a także w kolejnych latach obrotowych. • Oświadczenia i wskazówki dla innych biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe jednostek podporządkowanych.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
3.	Charakterystyka i badanie podstawowych korekt i wyłączeń konsolidacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie najczęściej występujących korekt i wyłączeń konsolidacyjnych dotyczących m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – utworzenia i nabycia jednostek zależnych, – ustalenia wartości godziwej, – wartości firmy, ujemnej wartości firmy, kapitału mniejszości, – wyceny udziałów metodą praw własności, – przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek podporządkowanych, – podwyższenia kapitału podstawowego, zakupu dodatkowych udziałów, – eliminacji niezrealizowanych zysków i strat, należności i zobowiązań oraz przychodów i kosztów pod kątem ich weryfikacji oraz najczęściej występujących błędów i nieprawidłowości.
4.	Zdarzenia po dniu bilansowym	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie prac związanych ze sprawdzeniem zdarzeń, które wystąpiły po dniu bilansowym.
5.	Zakończenie badania – sprawozdanie z badania sprawozdania skonsolidowanego	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie prac związanych z zakończeniem i podsumowaniem badania sprawozdania skonsolidowanego, dokumentacją z badania tego sprawozdania oraz podstawowych elementów sprawozdania z badania sprawozdania skonsolidowanego.
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego*
Autor: Tomasz Zielke
Wydawca: CE PIBR 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 września 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 676).
- Uchwała Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.
- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów "z późn. zm."

Moduł 5.2017.AR.8

Aktualizacja wiedzy z zakresu prawa podatkowego

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Omówienie zmian w prawie podatkowym w zakresie podatku CIT, PIT, VAT i innych podatków obowiązujących polskie podmioty gospodarcze.
- Uzyskana wiedza powinna się przełożyć na praktyczną umiejętność biegłego rewidenta w zakresie oceny dostosowania systemów ewidencyjnych do aktualnych wymogów prawa podatkowego oraz konsekwencji zmian prawa podatkowego na sprawozdanie finansowe.
- Uzyskana wiedza powinna umożliwić biegłemu rewidentowi identyfikowanie potencjalnych ryzyk związanych z brakiem odpowiedniego przygotowania klientów do wdrożenia zmian prawa podatkowego.

Uwagi szczegółowe

- Szkolenie zakłada zaawansowany poziom wiedzy z zakresu obowiązującego prawa podatkowego, brak podstaw może spowodować, że informacje o zmianach będą niezrozumiałe, a w efekcie szkolenie okaże się nieefektywne.
- Prowadzący powinien być w stanie wyjaśnić przyczyny zmian oraz zachęcać uczestników szkolenia do dyskusji o zasadności tych zmian i ich praktycznych skutkach.
- Szkolenie nie powinno bazować wyłącznie na przekazaniu uczestnikom „suchych” przepisów. Szkolenie powinno być w miarę możliwości ilustrowane przykładami uwzględniającymi polskie realia gospodarcze, koncentrując się na najważniejszych i najbardziej aktualnych tematach.

Czas trwania szkolenia i zakres tematyczny zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin: 4 godziny z bloku rachunkowość i 4 godziny z bloku rewizja finansowa.
- Szkolenie powinno obejmować swoim zakresem ostatnie zmiany w przepisach podatkowych (CIT, PIT, VAT i inne).
- Szkolenie powinno także uwzględniać tematy podatkowe, które z różnych względów stanowią w danym roku przedmiot „gorącej” dyskusji publicznej lub rodzą istotne wątpliwości interpretacyjne.
- Szkolenie powinno koncentrować się na tych zmianach, które mogą mieć istotny wpływ na sprawozdania finansowe za ubiegły i bieżący rok (wliczając w to podatek odroczony) oraz sposób ich badania.
- Organizator szkolenia odpowiada za opracowanie szczegółowego zakresu tematycznego i jego przedstawienie w ofercie szkoleniowej.
- Szkolenie powinno zakończyć się sprawdzianem wiadomości.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- *Podatki 2018. Najważniejsze zmiany VAT, CIT, PIT, Ordynacja podatkowa, ustawa KAS*, praca zbiorowa
Wydawca: Rachunkowość-SKwP 2018

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2174 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1387 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 865 z późn. zm.).
- Inne ustawy podatkowe, których dotyczą omawiane zmiany.

Moduł 6.2017.R.8

Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Omówienie ostatnich zmian w prawie bilansowym obowiązującym polskie podmioty gospodarcze.
- Omówienie najważniejszych praktycznych skutków wdrażanych zmian.
- Uzyskana wiedza powinna przełożyć się na praktyczną umiejętność biegłego rewidenta w zakresie oceny co do prawidłowego sporządzenia sprawozdań finansowych za lata 2017 oraz 2018 ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich zmian regulacyjnych.
- Uzyskana wiedza powinna także umożliwić biegłemu rewidentowi identyfikowanie potencjalnych ryzyk związanych z brakiem odpowiedniego przygotowania klientów do wdrożenia koniecznych zmian zasad rachunkowości.

Uwagi szczegółowe

- Szkolenie zakłada już dość zaawansowany poziom wiedzy zarówno z polskiego prawa bilansowego, jak i MSSF, gdyż brak podstaw może spowodować, że informacje o zmianach będą niezrozumiałe, a w efekcie szkolenie okaże się nieefektywne.
- W przypadku znacznej liczby zmian prowadzący powinien odpowiednio wyważyć i ograniczyć czas poświęcany na pomniejsze zmiany, a skoncentrować się na zmianach, które będą miały znaczący zakres oddziaływania na badane jednostki. Bardziej rozbudowane informacje mogą znaleźć się w uzupełniających materiałach szkoleniowych przygotowanych przez organizatora.
- Prowadzący powinien być w stanie wyjaśnić przyczyny zmian oraz zachęcać uczestników szkolenia do dyskusji o zasadności tych zmian i ich praktycznych skutkach z uwzględnieniem polskich realiów gospodarczych.
- Istotne jest usystematyzowanie zmian w MSSF pod kątem daty wejścia w życie i stanu ich zatwierdzenia do stosowania w UE. Stan ten powinien być odpowiednio zaktualizowany na moment prowadzenia szkolenia.
- Ponadto zaleca się, aby w ramach szkolenia prowadzący przekazał uczestnikom narzędzia do samodzielnego aktualizowania wiedzy o zmianach w MSSF, także tych dopiero planowanych (wskazanie odpowiednich stron internetowych, źródeł darmowych publikacji w Internecie itp.).

Czas trwania szkolenia i zakres tematyczny zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.
- Szkolenie powinno obejmować swoim zakresem ostatnie zmiany w krajowych i międzynarodowych regulacjach (MSSF) kształtujących polskie prawo bilansowe.
- Szkolenie powinno koncentrować się na tych zmianach, które mogą mieć istotny wpływ na sprawozdania finansowe za ubiegły i bieżący rok.
- Organizator szkolenia odpowiada za opracowanie szczegółowego zakresu tematycznego i jego przedstawienie w ofercie szkoleniowej.
- Szkolenie powinno zakończyć się sprawdzianem wiadomości.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Fałowski W., Frendzel M.: *Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego wraz z suplementem na 2018 rok*
Wydawca: SKwP 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- Krajowe Standardy Rachunkowości.
- Stanowiska wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości.
- Rozporządzenia Komisji UE zatwierdzające odpowiednie zmiany w MSR/MSSF.
- Cykliczne publikacje Rady MSR zawierające najbardziej aktualne wersje MSSF, w szczególności:
  - International Financial Reporting Standards IFRS® *Consolidated without early application* (Blue Book),
  - International Financial Reporting Standards IFRS® (Red Book).
- Fałowski W.: *Zmiany w ustawie o rachunkowości wynikające z wdrożenia dyrektywy 2013/34/UE*, SKwP, Warszawa 2016.
- „Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016”, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017.
- Raport EFRAG: *The EU endorsement status report* wg stanu bliskiego dnia realizacji szkolenia (<http://www.efrag.org/Endorsement>).
- Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego. Prezentacja: Aleksandra Rytko – https://www.pibr.org.pl/static/items/publishing/Prezentacja_modul_XXIV_A_Rytko.pdf.

Moduł 7.2017.A.8

Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz firmy audytorskie

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapewnienie bieżącej znajomości przepisów prawa w zakresie funkcjonowania biegłych rewidentów i firm audytorskich, oraz wykonywania innych usług przez biegłych rewidentów.
- Nabycie wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat zmian w zakresie Krajowych Standardów Wykonywania Zawodu (KSWZ), zmian w ustawie o biegłych rewidentach i innych ustaw mających wpływ na wykonywanie czynności rewizji.
- Zwrócenie uwagi na wydawane przez PIBR komunikaty, stanowiska i postanowienia.
- Zapoznanie uczestników szkolenia ze zmianami w otoczeniu gospodarczym i prawnym funkcjonowania firm audytorskich.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz firmy audytorskie		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Zarys sytuacji krajowej i międzynarodowej w zakresie funkcjonowania zawodu. • Zestawienie obowiązujących przepisów prawa i ich zmiany.
2.	Zmiany podstawowych aktów prawnych i ich wpływ na wykonywanie czynności rewizji	<ul style="list-style-type: none"> • Ustawa o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym – problemy ze stosowaniem zapisów w praktyce. • Zmiany w pozostałych aktach prawnych mających wpływ na biegłych rewidentów. • Stanowiska, komunikaty i postanowienia praktyczny wpływ na wykonywanie czynności rewizji, wydanie opinii oraz prowadzenie firmy audytorskiej. • Wpływ zmian na dokumentację w firmie audytorskiej. • Przykłady i zadania sytuacyjne.
3.	Krajowe Standardy Wykonywania Zawodu (KSWZ)	<ul style="list-style-type: none"> • Zakres obowiązujących KSWZ, w tym inne usługi. • Zmiany wprowadzone i planowane do wprowadzenia w zakresie KSWZ. • Szczególne problemy wynikające z wdrożenia KSWZ w brzmieniu MSB. • Przykłady i zadania sytuacyjne.
4.	Zasady wewnętrznej kontroli jakości	<ul style="list-style-type: none"> • Obowiązujące zasady wewnętrznej kontroli jakości oraz zmiany w tym zakresie. • Funkcjonowanie w praktyce zasad wewnętrznej kontroli jakości – jak poprawić jakość wdrożenia? • Przykłady i zadania sytuacyjne.
5.	Etyka	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady etyki zawodowej; kodeks etyki IFAC i jego zmiany. • Dokumentacja w firmie audytorskiej. • Dylematy etyczne w świetle działań biegłego rewidenta.
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

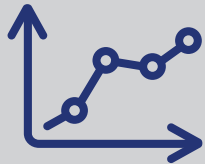
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.).
- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
- Uchwała Nr 3589/54/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 7 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
- Uchwała Nr 3436/52e/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych
- Uchwała nr 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów. (www.pibr.org.pl).
- Uchwała nr 2040/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 marca 2018 r. W sprawie krajowych standardów kontroli jakości.
- Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz podmioty uprawnione do badania. Prezentacja: Waldemar Lachowski – [http://Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz podmioty uprawnione do badania](http://Zmiany%20regulacji%20w%20zakresie%20rewizji%20finansowej%20i%20ich%20wp%C5%82yw%20na%20czynno%C5%9Bci%20rewizji%20oraz%20podmioty%20uprawnione%20do%20badania) Prezentacja Waldemar Lachowski.

Rekomendacja:

Moduły o numerach 8.2017.A.16, 9.2017.A.16 oraz 10.2017.A.16 stanowią cykl, którego efektywność wymaga uczestnictwa kolejno w następujących po sobie modułach.

Moduł 8.2017.A.16

Stosowanie MSB w praktyce – część I:

Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - usytuowania Krajowych Standardów Badania ("KSB") w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC,
  - zakresu stosowania wymogów KSB ustalonego Przedmową do dokumentów międzynarodowych standardów kontroli jakości, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych
  - obowiązku stosowania KSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności:
  - poznawania działalności jednostki i jej otoczenia oraz jej systemów rachunkowości i kontroli wewnętrznej,
  - podejmowania decyzji o rozpoczęciu lub kontynuacji współpracy z klientem,
  - opracowywania strategii i planu badania,
  - stosowania zasad i osiągania celów skalowalności stosowania KSB w toku procedur wstępnych i planowania badania,
  - a także umiejętności dokumentowania wymienionych czynności, w tym z zastosowaniem przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Stosowanie MSB w praktyce – część I: Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> Usytuowanie KSB w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC. Zakres stosowania wymogów MSB ustalony Przedmową do dokumentów międzynarodowych standardów kontroli jakości, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych. Obowiązek stosowania KSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
2.	Przegląd wymogów KSB, stosowanych przy wykonywaniu procedur wstępnych i planowaniu badania sprawozdań finansowych	<p>Przegląd wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> KSB 210 – <i>Uzgadnianie warunków zlecenia badania,</i> KSB 300 – <i>Planowanie badania sprawozdania finansowego,</i> KSB 315 – <i>Identyfikacja i oszacowanie ryzyk istotnego zniekształcenia poprzez zrozumienie jednostki i jej otoczenia,</i> KSB 320 – <i>Istotność w planowaniu i przeprowadzaniu badania z uwzględnieniem wymogu korygowania szacunku ryzyka istotnego zniekształcenia i planu badania w kolejnych etapach wykonywania zlecenia.</i>
3.	Przegląd wymogów KSB, dotyczących wszystkich etapów badania, odnoszących się także do procedur wstępnych i planowania badania sprawozdań finansowych	<p>Przegląd wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> KSB 220 – <i>Kontrola jakości badania sprawozdania finansowego,</i> KSB 230 – <i>Dokumentacja badania,</i> KSB 240 – <i>Obowiązki biegłego rewidenta podczas badania sprawozdania finansowego dotyczące oszustw</i> KSB 250 – <i>Rozważenie przepisów prawa i regulacji w badaniu sprawozdania finansowego,</i> KSB 260 – <i>Komunikowanie się z osobami sprawującymi nadzór,</i> KSB 265 – <i>Komunikowanie się z osobami sprawującymi nadzór i kierownictwem w sprawie słabości kontroli wewnętrznej,</i> KSB 330 – <i>Reakcje biegłego rewidenta na oszacowane ryzyka,</i> KSB 402 – <i>Okoliczności wymagające uwzględnienia przy badaniu jednostki korzystającej z organizacji usługowej,</i> KSB 500 – <i>Dowody badania.</i>
<p>Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności i planowania badania sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem skalowalności sposobów wypełniania wymogów; sprawdzian wiedzy</p>		
1.	Podjęcie decyzji o przyjęciu zlecenia lub kontynuacji wykonywania usług na rzecz klienta	<p>Zakres wiedzy o jednostce i jej otoczeniu, w tym uczciwości kierownictwa na etapie podejmowania decyzji o przyjęciu lub kontynuacji zlecenia; znaczenie dyskusji w zespole rewizyjnym.</p> <ul style="list-style-type: none"> Stosowanie i przestrzeganie odpowiednich wymogów etycznych, kadrowych i organizacyjnych. Uzgodnienie warunków zlecenia badania (umowa). Udokumentowanie zgodnie z Krajowymi Standardami Kontroli Jakości i KSB 220.

Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności i planowania badania sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem skalowalności sposobów wypełniania wymogów; sprawdzian wiedzy		
2.	Opracowanie planu badania w części dotyczącej identyfikacji i szacowania ryzyka	Opisanie planowanych procedur oceny ryzyka: <ul style="list-style-type: none"> Rodzaje procedur, rozłożenie w czasie, zakresie. Dokumentowanie <i>Planu badania</i>.
3.	Opracowanie <i>Strategii badania</i>	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikacja ryzyka nieodłącznego poprzez zrozumienie jednostki i jej otoczenia, w tym w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> warunków branżowych, regulacyjnych i innych czynników zewnętrznych, w tym mających zastosowanie ramowych założeń sprawozdawczości finansowej, działalności, struktury właścicielskiej i nadzoru, rodzajów dokonywanych i planowanych inwestycji, struktury jednostki i sposobu jej finansowania, doboru i sposobu zastosowania zasad rachunkowości i zmian tych zasad, celów i strategii jednostki oraz związanych z nimi ryzyk działalności gospodarczej, które mogą wpływać na ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdań finansowych, sposobu pomiaru i oceny finansowych wyników działalności jednostki. Zrozumienie kontroli wewnętrznych znaczących dla badania: <ul style="list-style-type: none"> identyfikacja kontroli znaczących dla badania, ocena projektu kontroli, ustalenie czy kontrole zostały wdrożone. Udokumentowanie procesu zrozumienia jednostki, jej otoczenia, identyfikacji znaczących kontroli, oceny projektu znaczących kontroli oraz czy zostały wdrożone.
4.	Opracowanie ogólnej strategii badania	Ogólna strategia badania <ul style="list-style-type: none"> Charakterystyka zlecenia badania (wymogi sprawozdawcze, potrzeba posiadania specjalistycznej wiedzy, dostępność wyników audytorów wewnętrznych, korzystanie z organizacji usługowych, spodziewane wykorzystanie dowodów z badań wcześniejszych, wpływ technologii IT na procedury badania itd.). Cele sprawozdawczości, harmonogram badania i sposób komunikowania się (harmonogram sprawozdawczości jednostki, organizacja spotkań z zespołem rewizyjnym, omówienie sposobów komunikowania się z kierownictwem, czy oczekuje się kontaktów ze stronami trzecimi itd.). Znaczące czynniki, wstępne czynności dotyczące zlecenia i wiedza uzyskana przy innych zleceniach (określenie istotności, wstępne określenie obszarów z wyższym RIZ, wpływ oceny RIZ na poziomie sprawozdania finansowego na kierunek badania, rezultaty wcześniejszych badań, które dotyczyły skuteczności kontroli wewnętrznej itd.). Rodzaj, czas wykorzystania i wielkość zasobów. Dokumentowanie <i>Strategii badania</i>.
5.	Opracowanie planu badania w części dotyczącej odpowiedzi na ryzyko (uzupełnienie ogólnej strategii)	Opisanie planowanych procedur badania będących odpowiedzią na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia na poziomie stwierżeń: <ul style="list-style-type: none"> Rodzaje procedur, rozłożenie w czasie, liczba procedur, zakresu i czasu ich wykonania oraz podział zadań w zespole rewizyjnym. Dokumentowanie <i>Planu badania</i>.
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Skrypt wraz z prezentacją komputerową do zajęć teoretycznych modułu, zawierający kompendium wiedzy na temat procedur wstępnych i planowania badania sprawozdań finansowych.
- Zbiór zadań sytuacyjnych do zajęć praktycznych modułu wraz z sugerowanymi przykładowymi rozwiązaniami niektórych zadań, w tym przy użyciu przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Autor: Krzysztof Burnos

Wydawca: CE PIBR 2017

Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo:

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.).
- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów (z późn. zm.)
- Uchwała nr 2040/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów "z późn. zm."
- „Przewodnik MSB – procedury Wydanie II” (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Lachowski W.K.: Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek, KIBR 2016.
- Przewodnik IFAC: Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).

Moduł 9.2017.A.16

Stosowanie MSB w praktyce – część II: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - usytuowania Krajowych Standardów Badania ("KSB") w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC,
  - zakresu stosowania wymogów KSB ustalonego *Przedmową do dokumentów międzynarodowych standardów kontroli jakości, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych*,
  - obowiązku stosowania KSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności:
  - identyfikowania warunków, w których zgromadzenie wystarczających, odpowiednich dowodów badania nie jest możliwe dzięki przeprowadzeniu wyłącznie badań wiarygodności,
  - projektowania i przeprowadzania testów kontroli, z uwzględnieniem odpowiedniego doboru sposobów ich przeprowadzania (z zastosowaniem ponownego przeliczania, ponownego wykonywania określonych czynności, obserwacji, kierowania zapytań),
  - projektowania i przeprowadzania procedur wiarygodności stosownych do oceny ryzyka istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń dla każdej istotnej grupy transakcji, sald i ujawnień informacji,
  - wykorzystywania uwag szczególnych dotyczących badania sprawozdań finansowych grupy,
  - odpowiedniego doboru sposobów badania spośród inspekcji, obserwacji, kierowania zapytań, uzyskiwania potwierdzeń,
  - oceny odpowiedniości prezentacji i ujawnień w sprawozdaniach finansowych,
  - formułowania wniosków w sprawie wprowadzania przez jednostkę korekt w księgach rachunkowych i w sprawozdaniu finansowym,
  - oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania,
  - korygowania, w razie potrzeby, strategii i planu badania,
  - stosowania zasad i osiągnięcia celów skalowalności stosowania KSB w toku procedur będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko badania,
  - a także umiejętności dokumentowania wymienionych czynności, w tym z zastosowaniem przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Stosowanie MSB w praktyce – część II: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia		
Zajęcia teoretyczne		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<p>Przypomnienie zagadnień:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usytuowania Krajowych Standardów Badania ("KSB") w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC • zakresu stosowania wymogów KSB ustalonego <i>Przedmową do dokumentów międzynarodowych standardów kontroli jakości, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych</i> • obowiązku stosowania KSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów, • wymogów KSB, dotyczących także innych etapów badania.
2.	Przegląd wymogów KSB, stosowanych przy wykonywaniu procedur badania będących odpowiedzią na oszacowane ryzyko istotnych zniekształceń sprawozdań finansowych	<p>Przegląd wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KSB 330 – <i>Reakcje biegłego rewidenta na oszacowane ryzyka,</i> • KSB 402 – <i>Okoliczności wymagające uwzględnienia przy badaniu jednostki korzystającej z organizacji usługowej,</i> • KSB 450 – <i>Ocena zniekształceń zidentyfikowanych podczas badania</i> • KSB 501 – <i>Dowody badania – szczegółowe rozważania dla wybranych pozycji</i> • KSB 505 – <i>Potwierdzenia zewnętrzne,</i> • KSB 510 – <i>Zlecenie badania po raz pierwszy – stany początkowe,</i> • KSB 520 – <i>Procedury analityczne,</i> • KSB 530 – <i>Próbkowanie,</i> • KSB 540 – <i>Badanie szacunków księgowych, w tym szacunków księgowych wartości godziwej i powiązanych ujawnień,</i> • KSB 550 – <i>Strony powiązane,</i> • KSB 600 – <i>Szczególne rozważania – Badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych (w tym praca biegłych rewidentów części składowych grupy)</i> • KSB 610 – <i>Wykorzystanie pracy audytorów wewnętrznych,</i> • KSB 620 – <i>Wykorzystanie pracy eksperta biegłego rewidenta</i> • KSB 805 – <i>Szczególne rozważania – badania pojedynczych składników sprawozdania finansowego oraz określonych elementów, kont lub pozycji sprawozdania finansowego.</i>
Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia badanego sprawozdania finansowego; sprawdzian wiedzy		
1.	Ogólna reakcja	<ul style="list-style-type: none"> • Projektowanie i wykorzystywanie ogólnej reakcji na ocenione ryzyko istotnego zniekształcenia na poziomie sprawozdania finansowego.

Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia badanego sprawozdania finansowego; sprawdzian wiedzy		
2.	Procedury badania będące reakcją na ocenione ryzyko istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń	<ul style="list-style-type: none"> • Testy kontroli (rodzaj i zakres, czas przeprowadzania, uproszczenia, ocena skuteczności działania kontroli). • Procedury wiarygodności: <ul style="list-style-type: none"> – testy szczegółowe grup transakcji, sald i ujawnień, badania wrywkowe, dokumentowanie testów szczegółowych, – analityczne procedury wiarygodności (preferowany zakres stosowania, projektowanie, przeprowadzanie i analiza wyników). • Dowody badania bilansu otwarcia, zapasów, danych szacunkowych, spraw spornych i roszczeń, informacji o segmentach; potwierdzenia zewnętrzne jako dowody badania. • Ocena zniekształceń rozpoznanych podczas badania i informowanie jednostki o zniekształceniach. • Specyfika badania sprawozdań finansowych grupy (w tym praca biegłych rewidentów części grupy). • Specyfika badania pojedynczych sprawozdań finansowych oraz określonych elementów sprawozdania finansowego. • Ocena wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania. • Dokumentacja badania wg KSB i wg ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.
3.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Skrypt wraz z prezentacją komputerową do zajęć teoretycznych modułu, zawierający kompendium wiedzy na temat czynności będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko badania.
- Zbiór zadań sytuacyjnych do zajęć praktycznych modułu wraz z sugerowanymi przykładowymi rozwiązaniami niektórych zadań, w tym przy użyciu przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.
Autor wiodący: Antoni Kwasiborski
Wydawca: CE PIBR 2017

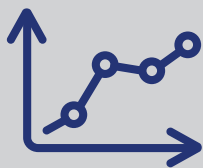
Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo:

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.).
- Uchwała nr 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów.
- Uchwała nr 2040/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 3436/52e/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych
- „Przewodnik MSB – procedury Wydanie II” (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Lachowski W.K.: Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek, KIBR 2016.
- Przewodnik IFAC: Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).

Moduł 10.2017.A.16

Stosowanie MSB w praktyce – część III: Procedury końcowe badania i sprawozdanie biegłego rewidenta

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - usytuowania KSRF Krajowych Standardów Badania ("KSB") w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC,
  - zakresu stosowania wymogów MSB ustalonego *Przedmową do dokumentów międzynarodowych standardów kontroli jakości, badania, przeglądu, innych usług atestacyjnych i pokrewnych*
  - obowiązku stosowania KSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności:
  - badania zdarzeń, które nastąpiły po dacie sprawozdania finansowego,
  - oceny zagrożeń kontynuacji działalności przez jednostkę,
  - formułowania oświadczeń kierownictwa jednostki,
  - bezpiecznego wykorzystywania pracy audytorów wewnętrznych i eksperta powołanego przez biegłego rewidenta,
  - ostatecznej oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania,
  - korygowania, w razie potrzeby, strategii i planu badania,
  - formułowania sprawozdania biegłego rewidenta na temat sprawozdań finansowych, ze szczególnym uwzględnieniem opinii, a w tym:
    - warunków modyfikacji opinii, z uwzględnieniem ograniczeń zakresu badania i istotnych zniekształceń opiniowanych sprawozdań finansowych,
    - brzmienia zmodyfikowanych opinii i ich uzasadnień,
  - formułowania akapitów objaśniających i zawierających inne sprawy oraz dotyczących informacji porównawczych i korespondujących oraz porównawczych sprawozdań finansowych w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta,
  - kontroli jakości na poziomie zlecenia badania,
  - stosowania zasad i osiągania celów skalowalności stosowania KSB w toku procedur będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko badania,
- a także umiejętności dokumentowania wymienionych czynności, w tym z zastosowaniem przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Stosowanie MSB w praktyce – część III: Procedury końcowe badania i sprawozdanie biegłego rewidenta

Zajęcia teoretyczne

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	Przypomnienie zagadnień: <ul style="list-style-type: none"> • usytuowania Krajowych Standardów Badania ("KSB") w systemie regulacji IAASB IFAC, • zakresu stosowania wymogów KSB, • obowiązku stosowania KSB, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów, • wymogów KSB, dotyczących także innych etapów badania.
2.	Przegląd wymogów KSB stosowanych przy wykonywaniu procedur końcowych badania i opracowywaniu sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdań finansowych	<p><i>Przegląd wymogów:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • KSB 560 – Późniejsze zdarzenia, • KSB 570 (Z) – Kontynuacja działalności, • KSB 580 – Pisemne oświadczenia i innych KSB zawierających wymogi dotyczące oświadczeń, • KSB 600 (Z) – Szczególne rozważania – Badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych (w tym praca biegłych rewidentów części składowych grupy), • KSB 610 – Wykorzystanie pracy audytorów wewnętrznych, • KSB 620 – Wykorzystanie pracy eksperta biegłego rewidenta, • KSB 700 (Z) – Formułowanie opinii oraz sprawozdawczość na temat sprawozdania finansowego, • KSB 701 – Przedstawianie kluczowych spraw badania w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta, • KSB 705 (Z) – Modyfikacje opinii w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta, • KSB 706 (Z) – Akapity objaśniające ze zwróceniem uwagi oraz akapity zawierające inne sprawy w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta, • KSB 710 – Informacje porównawcze – dane korespondujące i porównawcze sprawozdania finansowe, • KSB 720 (Z) – Obowiązki biegłego rewidenta dotyczące innych informacji.

Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania procedur końcowych badania sprawozdania finansowego i formułowania sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta; sprawdzian wiedzy

1.	Procedury końcowe badania sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Procedury badania zdarzeń, które nastąpiły po dacie sprawozdania finansowego i oceny zagrożeń kontynuacji działalności przez jednostkę. • Formułowanie oświadczeń kierownictwa jednostki. • Procedury oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania i postępowanie biegłego rewidenta w przypadku, gdy ocena ta nie jest zadowalająca (korygowanie, w razie potrzeby, strategii i planu badania oraz wykonywanie dodatkowych procedur badania).
----	--	--

2.	Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Struktura sprawozdania biegłego rewidenta na temat sprawozdań finansowych. • Stosowanie zasad modyfikacji opinii ze względu na ograniczenie zakresu badania i istotne zniekształcenia opiniowanych sprawozdań finansowych (projektowanie brzmienia opinii w zadanych warunkach). • Uzasadnianie zmodyfikowanych opinii. • Akapity objaśniające. • Akapity zawierające inne sprawy oraz dotyczące informacji porównawczych i korespondujących. • Porównawcze sprawozdania finansowe w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta.
3.	Kontrola jakości na poziomie zlecenia badania	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentowanie nadzoru przeprowadzonego nad zespołem audytowym przez kluczowego biegłego rewidenta i przez osobę przeprowadzającą kontrolę jakości wykonania zlecenia badania.
4.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Prezentacja komputerowa do zajęć teoretycznych modułu, zawierająca kompendium wiedzy na temat wykonywania i dokumentowania procedur końcowych badania i formułowania sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta oraz materiały uzupełniające.
- Zbiór zadań sytuacyjnych do zajęć praktycznych modułu wraz z sugerowanymi przykładowymi rozwiązaniami niektórych zadań, w tym przy użyciu przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.
Autor: Joanna Żukowska-Kalita, Grzegorz Oszczyńska
Wydawca: CE PIBR 2019

Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo:

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.).
- Uchwała nr 2040/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów "z późn. zm."
- Uchwała nr 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów
- „Przewodnik MSB – procedury Wydanie II” (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Lachowski W.K.: Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek, KIBR 2016.
- Przewodnik IFAC: Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).

Moduł 11.2018.R.8

Nowy model rozpoznawania przychodów wg MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Opublikowany w 2014 roku MSSF 15 to nowy, kompleksowy standard regulujący kwestie ujmowania przychodów, który od 2018 r. zastąpił dotychczasowe regulacje i ma wpływ na sprawozdawczość setek spółek w Polsce. Ze względu na brak szczegółowych regulacji odnośnie rozpoznawania i wyceny przychodów w ramach polskiego prawa bilansowego standard może być istotny także dla podmiotów, które nie stosują obowiązkowo MSSF.

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Celem szkolenia jest:

- szczegółowe omówienie wymogów nowego standardu oraz wpływu nowych zasad na raportowanie finansowe wg MSSF,
- nabycie przez uczestników umiejętności praktycznego zastosowania nowych zasad,
- wyjaśnienie, na czym polegają zmiany i różnice w stosunku do dotychczasowych regulacji w ramach MSSF,
- wskazanie i omówienie różnic między regulacjami wynikającymi z MSSF 15 a polskim prawem bilansowym.

W wyniku szkolenia biegły rewident powinien być w stanie:

- objaśnić oraz zastosować w praktyce nowe zasady ujmowania i wyceny przychodów wg MSSF 15,
- objaśnić, na czym polegają istotne różnice między MSSF 15 a dotychczasowymi regulacjami (MSR 18, MSR 11, KIMSF 13, KIMSF 15, KIMSF 18 i SKI 31),
- objaśnić, na czym polegają istotne różnice między MSSF 15 a polskim prawem bilansowym.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Nowy model rozpoznawania przychodów wg MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Lp.	Zakres szczegółowy
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie, w tym powody opublikowania nowego standardu. • Daty wejścia w życie i stan zatwierdzenia w UE. • Zakres standardu i wyłączenia z zastosowania. • Kluczowe definicje (Załącznik A). • Pięciostopniowy model rozpoznawania przychodów. – Identyfikacja umów z klientami (a także łączenie umów, modyfikacje umów). – Identyfikacja umownych zobowiązań do wykonania świadczeń (w tym kwestia odrębności dóbr i usług). – Ustalenie ceny transakcji (w tym problem wynagrodzenia zmiennego, istotny element finansowania, wynagrodzenia dla klienta). – Alokacja ceny transakcji do umownych zobowiązań do realizacji świadczeń. – Ujęcie przychodów w chwili wypełnienia zobowiązań przez jednostkę (kryteria ujmowania przychodów na dany moment oraz w czasie, metody pomiaru spełnienia zobowiązań). • Ujęcie księgowe kosztów związanych z umową: <ul style="list-style-type: none"> – Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy. – Koszty wykonania umowy. • Prezentacja i wymagane ujawnienia. • Szczególne wytyczne MSSF 15 – Załącznik B „Objaśnienia dotyczące stosowania standardu”. • Konsekwentne zmiany do innych standardów (Załącznik D). • Przykłady ilustrujące dołączone do standardu (nie stanowiące integralnej części standardu). • Główne różnice pomiędzy nowym modelem a dotychczasowymi regulacjami (MSR 18, MSR 11, KIMSF 13, KIMSF 15, KIMSF 18 i SKI 31). • Przepisy przejściowe (Załącznik C). • Główne różnice do ustawy o rachunkowości.
2.	Sprawdzian wiadomości – test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Komplet materiałów szkoleniowych dla słuchaczy (prezentacja, skrypt i zbiór zadań) oraz prezentacja dla wykładowcy.
Autor: Aleksandra Rytko
Wydawca: CE PIBR 2018

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Rozporządzenie Komisji UE 2016/1905 z dnia 22 września 2016 roku.
- Rozporządzenie Komisji UE 2017/1987 z dnia 31 października 2017 roku.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- KSR 3 „Niezakończone usługi budowlane”.
- Standardy rachunkowości opublikowane przez Radę MSR (język angielski):
  - Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 „Przychody z umów z klientami” wraz z załącznikami A-D.
  - Przykłady ilustrujące dołączone do standardu, ale nie stanowiące jego integralnej części.
  - Uzasadnienia wniosków do MSSF 15.
- Inne źródła:
  - „Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016”, wydawnictwo: Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, rok wydania: 2017; wydanie zawiera tłumaczenie MSSF 15 w pełnej wersji opublikowanej przez Radę MSR.
  - Agendy spotkań, webcasty oraz protokoły ze spotkań Transition Resource Group for Revenue Recognition (TRG), dostępne tylko w języku angielskim: <http://www.ifrs.org/About-us/IASB/Advisory-bodies/Joint-Revenue-Transition-Resource-Group/Pages/Meetings.aspx>.

Moduł 12.2018.R.8

Leasingowa rewolucja w MSSF 16 „Leasing” oraz różnice do polskiego prawa bilansowego

Opublikowany w 2016 roku przez Radę MSR MSSF 16 „Leasing” to nowy, kompleksowy standard regulujący kwestie rozliczania umów leasingowych, który od 2019 r. zastąpi aktualny MSR 17 i będzie miał wpływ na sprawozdawczość setek spółek w Polsce, które raportują według MSSF. Rewolucyjność nowego standardu polega na tym, że zmienia ujęcie umów leasingowych u leasingobiorców, eliminując dotychczasową klasyfikację leasingu na operacyjny oraz finansowy.

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Celem szkolenia jest:

- omówienie wymogów nowego standardu oraz wpływu nowych zasad na raportowanie finansowe wg MSSF,
- nabycie przez uczestników umiejętności praktycznego zastosowania nowych zasad,
- wyjaśnienie, na czym polegają zmiany i różnice w stosunku do dotychczasowych regulacji (MSR 17, KIMSF 4, SKI 15 i SKI 27),
- wskazanie i omówienie różnic między regulacjami wynikającymi z MSSF 16 a polskim prawem bilansowym.

W wyniku szkolenia biegły rewident powinien być w stanie:

- objaśnić oraz zastosować w praktyce nowe zasady rozliczania leasingu wg MSSF 16,
- objaśnić, na czym polegają istotne różnice między MSSF 16 a dotychczasowymi regulacjami (MSR 17, KIMSF 4, SKI 15 i SKI 27),
- objaśnić, na czym polegają istotne różnice między MSSF 16 a polskim prawem bilansowym.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Leasingowa rewolucja w MSSF 16 „Leasing” oraz różnice do polskiego prawa bilansowego	
Lp.	Zakres szczegółowy
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie, w tym powody opublikowania nowego standardu. • Daty wejścia w życie i stan zatwierdzenia w UE. • Zakres standardu i wyłączenia z zastosowania. • Kluczowe definicje (Załącznik A). • Identyfikacja umowy leasingu (w tym leasing wbudowany w inną umowę). • Rozliczanie leasingu przez leasingobiorcę: <ul style="list-style-type: none"> – Model oparty o prawo do użytkowania – ujmowanie, wycena, prezentacja i ujawnienia. • Rozliczanie leasingu przez leasingodawcę: <ul style="list-style-type: none"> – Klasyfikacja leasingu. – Leasing operacyjny – ujmowanie, wycena, prezentacja i ujawnienia. – Leasing finansowy – ujmowanie, wycena, prezentacja i ujawnienia. • Sprzedaż i leasing zwrotny. • Szczególne wytyczne MSSF 16 – Załącznik B „Objaśnienia dotyczące stosowania standardu”. • Przykłady ilustrujące dołączone do standardu (nie stanowiące integralnej części standardu). • Główne różnice pomiędzy MSSF 16 a dotychczasowymi regulacjami (MSR 17, KIMSF 4, SKI 15 i SKI 27). • Interakcje z innymi standardami (MSSF 15) oraz konsekwentne zmiany do innych standardów (Załącznik D). • Przepisy przejściowe (Załącznik C). • Różnice do ustawy o rachunkowości oraz KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”.
2.	Sprawdzian wiadomości – test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Komplet materiałów szkoleniowych dla słuchaczy (prezentacja, skrypt i zbiór zadań) oraz prezentacja dla wykładowcy.
Autor: Aleksandra Rytko
Wydawca: CE PIBR 2018

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Rozporządzenie Komisji UE 2017/1986 z dnia 31 października 2017 roku.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”.
- Standardy rachunkowości opublikowane przez Radę MSR (język angielski):
  - Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 „Leasing” wraz załącznikami A-D.
  - Przykłady ilustrujące dołączone do standardu, ale nie stanowiące jego integralnej części.
  - Uzasadnienia wniosków do MSSF 16.
- „Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016”, wydawnictwo: Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, rok wydania: 2017; wydanie zawiera tłumaczenie MSSF 16 w pełnej wersji opublikowanej przez Radę MSR.

Moduł 13.2018.A.4

Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: łączenie innych usług biegłego rewidenta z badaniem sprawozdań finansowych

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Celem szkolenia jest:

- przypomnienie zasad etyki zawodowej w kontekście ustawy o biegłych rewidentach oraz rozporządzenia 537/2014, ze szczególnym uwzględnieniem wymogu niezależności,
- omówienie możliwości świadczenia innych usług na rzecz badanego klienta w kontekście ograniczeń wynikających z zasad niezależności w badaniu jednostek zainteresowania publicznego i pozostałych,
- przegląd usług z tzw. czarnej listy, tj. usług niedozwolonych dla badanego klienta oraz limitów kwotowych dla usług dozwolonych, z uwzględnieniem klientów będących JZP i pozostałych,
- nabycie praktycznych umiejętności dokonywania wyboru z zakresu rozważań, czy usługa dodatkowa na rzecz klienta badania narusza zasady etyczne, w szczególności niezależność w usłudze badania sprawozdania finansowego.

W wyniku szkolenia biegły rewident powinien być w stanie:

- rozstrzygać dylematy związane z możliwością świadczenia innych usług na rzecz klienta badania,
- rozumieć wymogi w zakresie niezależności wynikające z ustawy o biegłych rewidentach, kodeksu etyki zawodowej IFAC oraz rozporządzenia 537/2014,
- poszerzyć ofertę usług zawodowych dla klientów badanych.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 4 godziny z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: łączenie innych usług biegłego rewidenta z badaniem sprawozdań finansowych		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Regulacje prawne z zakresu etyki zawodowej biegłych rewidentów	<ul style="list-style-type: none"> • Przypomnienie podstawowych zagadnień z zakresu zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów – podstawowe zasady etyczne: <ul style="list-style-type: none"> – rodzaje zagrożeń i ich zabezpieczenia, – zabezpieczenia, – niezależność. • Łączenie innych usług – regulacje zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów. • Przegląd wymogów niezależności wynikających z nowej ustawy o biegłych rewidentach. • Przegląd wymogów niezależności wynikających z rozporządzenia 537/2014.

2.	Inne usługi biegłego rewidenta a niezależność w zakresie badania sprawozdania finansowego (przykłady)	<ul style="list-style-type: none"> • Inne usługi na rzecz klienta badania będącego JZP: <ul style="list-style-type: none"> – rola komitetu audytu, – lista usług zakazanych, – kwotowy limit wynagrodzeń. • Inne usługi na rzecz klienta badania nie będącego JZP: <ul style="list-style-type: none"> – kwotowy limit wynagrodzeń, – lista usług zakazanych.
3.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Prezentacja dla słuchaczy oraz prezentacja dla wykładowcy lub materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.
Autor: Ewa Jakubczyk-Cały
Wydawca: CE PIBR 2018

Forma prowadzenia zajęć

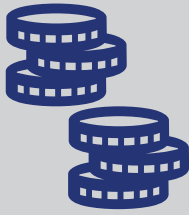
Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Uchwała nr 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów.
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE.
- Standardy i interpretacje PCAOB dotyczące usług dodatkowych dla badanych klientów.

Moduł 14.2018.A.4

Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: zasady kształtowania wynagrodzeń za usługi biegłego rewidenta

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Celem szkolenia jest:

- przypomnienie podstawowych zagadnień z zakresu etyki zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania wynagrodzeń za świadczone usługi oraz regulacji dot. wynagrodzeń wynikających z „nowej” ustawy o biegłych rewidentach,
- omówienie Stanowiska KRBR w sprawie zasad ustalania cen za czynności rewizji finansowej,
- wskazanie nieetycznych praktyk na etapie ofertowania,
- nabycie praktycznych umiejętności w zakresie kalkulacji cen za czynności rewizji finansowej oraz zabezpieczenia ich poziomu w umowie zawieranej z klientem,
- propagowanie i informowanie polityki PIBR „Zero tolerancji dla niskich cen/cen dumpingowych”.

W wyniku szkolenia biegły rewident powinien być w stanie:

- ustalać wynagrodzenie za czynności rewizji finansowej zgodnie ze Stanowiskiem KRBR w sprawie zasad ustalania cen za czynności rewizji finansowej,
- zabezpieczać odpowiedni poziom cen w umowie zawieranej z klientem,
- rozumieć znaczenie odpowiedniego wynagrodzenia dla zachowania jakości czynności rewizji finansowej.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 4 godziny z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: zasady kształtowania wynagrodzeń za usługi biegłego rewidenta

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Regulacje prawne z zakresu etyki zawodowej biegłych rewidentów	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe zagadnienia z zakresu kodeksu etyki zawodowych księgowych IFAC: <ul style="list-style-type: none"> – podstawowe zasady etyczne, – rodzaje zagrożeń, – zabezpieczenia, – niezależność, – kształtowanie wynagrodzeń. • Regulacje w zakresie kształtowania wynagrodzeń wynikających z nowej ustawy o biegłych rewidentach. • Stanowisko KRBR ws. zasad ustalania wynagrodzeń za usługi czynności rewizji finansowej.

2.	Metodologia ustalania wynagrodzeń za badanie oraz usługi atestacyjne inne niż badanie i usługi pokrewne	<ul style="list-style-type: none"> • Kalkulacja wynagrodzenia za usługi rewizji finansowej: <ul style="list-style-type: none"> – szacowanie skali złożoności projektu, – określenie wymaganych kompetencji zespołu dla realizacji zlecenia o określonej w punkcie (a) skali złożoności, – oszacowanie pracochłonności zlecenia, w tym wymagania dotyczące raportowania/dokumentowania zlecenia. • Dodatkowe elementy kalkulacji wynagrodzenia: <ul style="list-style-type: none"> – szacunek ryzyka, – szacunek pozostałych kosztów bezpośrednich związanych z realizacją usługi, mogą dotyczyć m. in. kosztów dojazdów, hoteli itp. oraz innych czynności związanych bezpośrednio z jej realizacją. • Budowanie przykładowych kalkulacji wynagrodzeń za usługi audytorskie. • Umowa zawierana z klientem zabezpieczająca odpowiedni poziom cen.
3.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Prezentacja dla słuchaczy oraz prezentacja dla wykładowcy lub materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.
Autor: Ewa Jakubczyk-Cały
Wydawca: CE PIBR 2018

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Uchwała NR 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów
- Stanowisko KRBR ws. zasad ustalania wynagrodzeń za usługi czynności rewizji finansowej.
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.).

Moduł 15.2018.A.8

Efektywna komunikacja w pracy biegłego rewidenta

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapoznanie uczestników z mechanizmami zniekształcającymi komunikaty.
- Rozpoznawanie blokad komunikacyjnych.
- Przekazanie teorii stylów komunikacji determinujących różnice w sposobie porozumiewania się ludzi.
- Przetrenowanie dostosowania komunikatów do poszczególnych stylów komunikacyjnych.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa.
- Podsumowanie szkolenia, którego celem jest wypracowanie własnego planu wdrażania nowych umiejętności, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia. Podsumowanie to zalicza sprawdzian wiadomości.

Konspekt zajęć do tematu

Efektywna komunikacja w pracy biegłego rewidenta		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Czym jest efektywna komunikacja w pracy biegłego rewidenta	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie przebiegu procesu komunikacji. • Zdefiniowanie podstawowych umiejętności warunkujących efektywną komunikację.
2.	Mechanizmy wpływające na jakość komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> • Typowe mechanizmy zniekształcające komunikację. • Blokad komunikacyjnych. • Równanie Mehrabiana i badania nad spójnością komunikacji.
3.	Techniki poprawiające jakość komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> • Techniki aktywnego słuchania. • Zadawanie pytań. • Podsumowania i doprecyzowania. • Odzwierciedlanie wypowiedzi.
4.	Style komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie do koncepcji stylów komunikacji. • Autodiagnoza własnego stylu komunikacji. • Charakterystyka poszczególnych stylów komunikacji. • Wypracowanie wzorców komunikacji z każdym ze stylów. • Dopasowanie komunikatów do poszczególnych stylów komunikacji.
5.	Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Wnioski własne do zastosowania w pracy. • Plan wdrażania nowych umiejętności.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

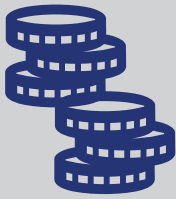
Obowiązkowo:

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Hamilton Ch.: *Skuteczna Komunikacja w Biznesie*, PWN, Warszawa 2011.
- Hogan K., Stubbs R.: *Dlaczego mnie nie rozumiecie? Poznaj 8 barier w komunikacji i pokonaj je*, Onepress 2011.
- Maxwell J.C.: *Wszyscy się komunikują, niewielu potrafi się porozumieć. Sekrety technik komunikacji ludzi sukcesu*, MT Biznes 2011.
- Sujak E.: *ABC psychologii komunikacji*, Wydawnictwo WAM 2011.
- Żbikowska K.: *Komunikacja biznesowa oczami kierownika projektu*, Helion 2013.

Moduł 16.2018.A.8

Jak negocjować cenę? – elementy negocjacji w pracy biegłego rewidenta

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Poznanie stylów prowadzenia negocjacji.
- Zapoznanie się z podstawowymi pojęciami w negocjacjach.
- Rozpoznanie typowych gier i trików negocjacyjnych.
- Polityka ustępstw w negocjacjach.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin lekcyjnych z bloku rewizja finansowa.
- Podsumowanie szkolenia, którego celem jest wypracowanie własnego planu wdrażania nowych umiejętności, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia. Podsumowanie to zalicza sprawdzian wiadomości.

Konspekt zajęć do tematu

Jak negocjować cenę? – Elementy negocjacji w pracy biegłego rewidenta		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Negocjacje – wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Zdefiniowanie pojęcia negocjacji. • Style prowadzenia negocjacji w praktyce biznesowej.
2.	Zapoznanie się z podstawowymi pojęciami w negocjacjach	<ul style="list-style-type: none"> • BATNA. • Dolna linia. • Poziom aspiracji. • Pozycja otwarcia. • Kotwiczenie. • Przedział zgodności.
3.	Gry i triki negocjacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Rola stosowania gier i trików w negocjacjach. • Typowe triki i gry negocjacyjne. • Metody radzenia sobie z trikami i grami negocjacyjnymi.
4.	Polityka ustępstw w negocjacjach	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady ustępowania w negocjacjach. • Praktyczne zastosowanie polityki ustępstw. • Przygotowanie argumentacji wspierającej politykę ustępstw.
5.	Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Wnioski własne do zastosowania w pracy.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo:

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Łabuz A.M.: *5 kroków do porozumienia. Jak skutecznie negocjować w biznesie*, Helion 2013.
- Fisher R., Ury W., Patton B.: *Dochodząc do TAK. Negocjowanie bez poddawania się*, PWE 2016.
- Kowal J.: *Psychologia trudnych negocjacji. Triki i uniki*, The Black Horse (audiobook).
- Nic P.: *Negocjacje. Co dobry negocjator wie, robi i mówi*, PWE 2010.

Moduł 17.2019.A.16

Metody wyboru pozycji do badań zgodności i badań wiarygodności

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - wymogów zawartych w KSB dotyczących metod wyboru pozycji do badań,
  - determinantach stosowania, wadach i zaletach poszczególnych metod.
- Nabycie wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat istoty badania wrywkowego (próbki) w rozumieniu KSB 530 oraz jego powiązania z:
  - modelem ryzyka badania,
  - innymi procedurami gromadzenia dowodów badania oraz
  - istotnością.
- Pokazanie badania wrywkowego jako procesu, w którym projektowanie próbki, wybór pozycji do próbki, badanie oraz ocena wyników (uogólnienie na badaną populację) są ze sobą wzajemnie powiązane i wpływają na wiarygodność uzyskanych dowodów badania.
- Zwrócenie uwagi na główne etapy procesu próbowania z punktu widzenia badań wiarygodności i zgodności oraz związane z tym podobieństwa i różnice.
- Przybliżenie możliwości wykorzystania różnych statystycznych, niestatystycznych i mieszanych planów próbkowania.
- Zdobycie praktycznej wiedzy na temat formułowania oczekiwań i oceny uzyskanego poziomu pewności z badań wrywkowych – jako źródła dowodów badania wiarygodności stwierdzeń oraz operacyjnej skuteczności procedur kontroli wewnętrznej.
- Nabycie umiejętności posługiwania się tablicami i innymi narzędziami ułatwiającymi określenie wielkości próbki i uogólnienie wyników z jej badania na całą populację.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Metody wyboru pozycji do badań zgodności i badań wiarygodności		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Główne standardy badania określające warunki i zakres stosowania metod wyboru pozycji do badania (w tym: KSB 500, KSB 530, KSB 330 i KSB 450). • Statystyczne i niestatystyczne podejście do badania. • Poziom pewności możliwy do uzyskania a wybór metody pozycji do badania.
2.	Metoda pełna i wybór celowy	<ul style="list-style-type: none"> • Wady i zalety stosowania. • Główne różnice między metodą pełną, wyborem celowym a badaniem wrywkowym. • Wymogi dokumentacyjne. • Przykłady zastosowania.
3.	Badanie wrywkowe populacji (próbki)	<ul style="list-style-type: none"> • Główne pojęcia wykorzystywane w próbkowaniu. • Podstawowe różnice między badaniami wrywkowymi w rewizji finansowej a innych dziedzinach. • Determinanty stosowania badań wrywkowych. • Badanie wrywkowe a model ryzyka badania oraz koncepcja istotności. • Zasady łączenia próbkowania z innymi procedurami gromadzenia dowodów badania. • Wykorzystanie próbkowania w badaniu sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek. • Próbkowanie w badaniach zgodności i badaniach wiarygodności – podobieństwa i różnice. • Wymogi dokumentacyjne. • Proces 14 kroków.
4.	Losowe i nielosowe techniki wyboru jednostek próbki	<ul style="list-style-type: none"> • Probabilistyczne techniki wyboru: <ul style="list-style-type: none"> – wybór losowy, – wybór systematyczny, – wybór według wartości ważonych. • Nieprobabilistyczne techniki wyboru: <ul style="list-style-type: none"> – wybór przypadkowy, – wybór blokowy. • Stratyfikacja (warstwowanie). • Przykłady wyboru próbki z wykorzystaniem arkuszy kalkulacyjnych, generatorów i tablic.
5.	Wybór jakościowy w badaniach zgodności	<ul style="list-style-type: none"> • Statystyczne i niestatystyczne metody próbkowania. • Determinanty wyboru różnych metod. • Próbkowanie według atrybutów: <ul style="list-style-type: none"> – metodą stałej próbki, – metodą sekwencyjną, – metodą akceptacji wyników. • Przykłady z wykorzystaniem tablic i innych narzędzi wspomagających badanie.
6.	Wybór wartościowy w testach szczegółowych	<ul style="list-style-type: none"> • Statystyczne i niestatystyczne metody próbkowania. • Determinanty wyboru różnych metod. • Próbkowanie według zmiennych: <ul style="list-style-type: none"> – metodą według jednostek pieniężnych, – metodą według jednostek naturalnych, – metodą oszacowania różnicy, – metodą oszacowania proporcji, – metodą „średnio na jednostkę”. • Możliwość stosowania wyboru jakościowego w testach szczegółowych transakcji. • Przykłady z wykorzystaniem tablic i innych narzędzi wspomagających badanie.
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Waldemar K. Lachowski: *Sztuka wyboru*, oraz prezentacja dla wykładowcy
Wydawca: CE PIBR 2019

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów "z późn. zm."
- Przewodnik IFAC: Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).
- Przewodnik MSB – procedury (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Lachowski W.K.: *Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek*, KIBR 2016.
- *Audit Guide: Audit Sampling*, AICPA, Wiley 2017.
- Jones P.: *Statistical Sampling and Risk Analysis in Auditing*, Routledge 2017.
- Starzyńska W.: *Statystyka praktyczna*, PWN, 2006.

Moduł 18.2019.AR.8

Dokumentacja cen transferowych – procedury badania

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Szkolenie daje możliwość warsztatowej analizy zagadnienia oraz zapoznanie się z przykładowymi procedurami badania wykorzystywanymi przez biegłych rewidentów.

Ważnym elementem szkolenia jest zwrócenie uwagi biegłym rewidentom na zarządzanie ryzykiem podatkowym przez badaną jednostkę, co powinno być odzwierciedlone w sporządzonej dokumentacji cen transferowych.

Celem szkolenia jest również:

- wyposażenie biegłych rewidentów w narzędzia pozwalające poznać metody szacowania dochodu,
- wykorzystanie analizy porównawczej, ocenę, czy dokumentacja spełnia wymogi ustawowe.

Druga część szkolenia ma na celu:

- pomóc biegłym rewidentom badającym sprawozdania finansowe wykorzystać dokumentację cen transferowych jako dowody badania,
- ocenić dokumentację, co do jej wiarygodności,
- przeprowadzić procedury oceny ryzyka,
- zidentyfikować czynniki istotnego zniekształcenia w tym obszarze.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć:

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin: 4 z bloku rewizja finansowa i 4 z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu:

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Definicja podmiotu, definicja powiązania, płatności do tzw. raju podatkowego określonego w rozporządzeniach Ministra Finansów	<ul style="list-style-type: none"> • Określenie, kto jest powiązany i czy stosuje się ceny transferowe? • W jakim zakresie fiskus otrzymał prawo do określania dochodu podatnika?
2.	Metody szacowania dochodu (przychodu i kosztów) – zadania własne	<ul style="list-style-type: none"> • Szacowanie dochodu wg poszczególnej metody, w tym porównanie do RZiS oraz bilansu i przepływów pieniężnych w kontekście szacowania dochodu. • Metody szacowania dla dóbr niematerialnych (licencji). Powrotne nabycie/zbycie dóbr niematerialnych. • Wytuczne OECD dotyczące wyceny i rynkowego poziomu dochodu • Jakie wnioski płyną z analizy funkcji, ryzyk, aktywów, strategii i innych okoliczności? • Struktura zarządcza a szacowanie dochodu – przykłady wyroków z zagranicy.
3.	Szczególne przypadki szacowania – zadania i przykłady z Wytucznych OECD	<ul style="list-style-type: none"> • Komu należą się pożytki z eksploatacji dobra niematerialnego – właścicielowi czy innym jednostkom? • Komu należy się rekompensata i kto ją powinien płacić w przydatku restrukturyzacji? Tzw. podatek na wyjściu.

4.	Analizy porównawcze – przykłady danych statystycznych	<ul style="list-style-type: none"> Analizy porównawcze i poprawki dla każdej branży (skąd czerpać dane – typowe dane dla KAŻDEJ branży, po przekroczeniu, których zapala się czerwone światło). Analizy porównawcze i poprawki na wybrane typy transakcji (skąd czerpać dane – typowe dane orientacyjne dla licencji).
5.	Transakcje finansowe – przykłady danych statystycznych i wybór właściwych danych, przykłady wyroków z zagranicy	<ul style="list-style-type: none"> Transakcje finansowe – kredyty, pożyczki, obligacje, poręczenia, gwarancje – przepisy o cenach transferowych a inne przepisy z ustaw o podatkach dochodowych (cienka kapitalizacja, brak zdolności kredytowej). Typowe dane dla pożyczek.
6.	Dokumentacja podatkowa – krajowa i międzynarodowa	<ul style="list-style-type: none"> Czy jest obowiązek dokumentacji? Czy dokumentacja spełnia wymogi ustawowe? Lista elementów obowiązkowych do celów kontrolnych. Obowiązki w zakresie CBC – raport wg krajów i powiadomienia o raporcie wg krajów. Kara administracyjna do 1 mln zł.
7.	Formułowanie uwag i zastrzeżeń	<ul style="list-style-type: none"> Przykładowy, wypełniony FIN 48.
8.	Dokumenty oraz informacje podlegające badaniu oraz identyfikacja oceny ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> KSB 500 Dowody badania – dokumenty oraz informacje wykorzystywane jako dowody badania. KSB 500 – Niespójność dowodów badania lub wątpliwości, co do ich wiarygodności. KSB 315 – procedury oceny ryzyka. KSB 315 – identyfikacja oceny ryzyka istotnego zniekształcenia. KSB 330 – procedury badania będące reakcją na ocenione ryzyko.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Komplet materiałów szkoleniowych dla słuchaczy (prezentacja, skrypt i zbiór zadań) oraz prezentacja dla wykładowcy. Materiały dostępne tylko w wersji elektronicznej.
Autorka: Hanna Szarpak
Wydawca: CE PIBR 2019

Forma prowadzenia zajęć:

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2017 (opublikowany 10 lipca 2017 r. i późniejsze aktualizacje).
- Wytyczne OECD w sprawie cen transferowych dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz administracji podatkowych z roku 2017.
- http://www.oecd.org/tax/transfer-pricing/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm?utm_source=Adestra&utm_medium=email&utm_content=Read%20the%20Guidelines&utm_campaign=Tax%20News%20Alert%2010-07-2017&utm_term=demo
- art. 9a, art. 11, art. 19 ust. 4, art.27 ust. 5 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 865 z późn. zm.).
- art. 25, art. 25a, art. 30d, art. 45 ust. 9 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1387 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. poz. 2474). zysków podmiotów powiązanych (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r, poz. 1186).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. poz. 2479).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji cen transferowych w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 2509).

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 14 marca 2018 r. w sprawie przedłużenia terminów wykonania niektórych obowiązków z zakresu dokumentacji podatkowej (Dz.U. poz. 555).
- Dział IIA ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.).
- Przewodnik MSB - „Przewodnik MSB – procedury”, wydanie II.
- KSB 315 (Z) - Identyfikacja i oszacowanie ryzyk istotnego zniekształcenia poprzez zrozumienie jednostki i jej otoczenia.
- KSB 550 - Strony powiązane.
- KSB 600 - Szczególne rozważania – Badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych (w tym praca biegłych rewidentów części składowych grupy).
- Trzeba śledzić na bieżąco portal Ministerstwa Finansów dotyczący cen transferowych: <https://www.finanse.mf.gov.pl/cit/ceny-transferowe>

CBC R – z angielskiego Country-by Country Report, raport wg krajów został określony w następujących dokumentach i aktach prawnych:

- Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting, Action 13 – 2015 Final Report, In series: OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project, Published on October 5, 2015, OECD, strona internetowa: <http://www.oecd.org/tax/transfer-pricing-documentation-and-country-by-country-reporting-action-13-2015-final-report-9789264241480-en.htm> – dalej zwany jako Projekt BEPS, działanie 13.
- DYREKTYWA RADY (UE) 2016/881 z dnia 25 maja 2016 r. zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, L 146/8, 3.6.2016, PL, strona internetowa: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX%3A32016L0881> – w skrócie Dyrektywa 2016/881.
- Dział V, Dział VI, Dział VII, Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (Dz.U. poz. 648).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych przekazywanych w informacji o grupie podmiotów oraz sposobu jej wypełniania (Dz.U. poz. 1176), zmiana 28 marca 2018 r. (Dz.U. poz. 629).

Moduł 19.2019.A.16

Wykorzystanie procedur analitycznych w procesie badania sprawozdań finansowych

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - wymogów zawartych w KSB dotyczących możliwości i obowiązku stosowania procedur analitycznych na różnych etapach badania,
  - wadach i zaletach stosowania różnych narzędzi i technik analitycznych,
  - zaletach wykorzystania narzędzi analitycznych już na etapie akceptacji klienta.
- Nabycie wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat istoty procedur analitycznych oraz ich powiązania z:
  - modelem ryzyka badania,
  - istotnością,
  - ryzykiem oszustwa oraz
  - identyfikacją zagrożeń dla kontynuacji działalności.
- Zwrócenie uwagi na cztery główne fazy procedur analitycznych występujące bez względu na etap badania.
- Zwrócenie uwagi na specyficzne aspekty związane z możliwością polegania na procedurach analitycznych jako źródle dowodów badania wiarygodności stwierdzeń.
- Zdobywanie praktycznej wiedzy na temat właściwego formułowania i stopnia precyzji oczekiwań biegłego rewidenta co do kształtowania się określonych wartości, wskaźników oraz relacji między danymi finansowymi i niefinansowymi.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności w zakresie dokumentowania przebiegu procedur analitycznych.
- Przybliżenie kwestii związanych z możliwością wykorzystania narzędzi informatycznych wspomagających badanie .
- Zasygnalizowanie głównych kierunków rozwoju narzędzi i technik analitycznych wykorzystywanych w rewizji finansowej.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Wykorzystanie procedur analitycznych w procesie badania sprawozdań finansowych		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Główne standardy badania określające warunki i zakres stosowania procedur analitycznych (w tym: KSB 520, KSB 500, KSB 315(Z), KSB 330 i KSB 450). • Zalety stosowania procedur analitycznych już na etapie akceptacji klienta (KSKJ 1) i łączenia ich procedurami badania. • Obowiązek i możliwość stosowania procedur analitycznych w procesie badania. • Powiązanie procedur analitycznych z modelem ryzyka badania. • Podobieństwa i różnice dotyczące wykorzystania procedur analitycznych na różnych etapach badania.
2.	Przebieg procedur analitycznych	<ul style="list-style-type: none"> • Warunki polegania na wynikach procedur analitycznych. • Poziom pewności możliwy do uzyskania w wyniku stosowania procedur analitycznych. • Akceptowalny poziom odchyleń od oczekiwań a istotność. • Wykorzystanie procedur analitycznych w badaniu sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek. • Procedury analityczne a ryzyko oszustwa. • Możliwość wykorzystania w badaniu analiz sporządzonych przez strony trzecie. • Procedury analityczne jako proces: <ul style="list-style-type: none"> – budowanie oczekiwań, co do kształtowania się określonych wartości lub wskaźników, – identyfikacja odstępstw od oczekiwań, – badanie i wyjaśnianie przyczyn odstępstw oraz – formułowanie wniosków i ich wpływ na dalszy proces badania.
3.	Główne narzędzia i techniki procedur analitycznych	<ul style="list-style-type: none"> • Warunki wstępne i ograniczenia stosowania różnych narzędzi i technik. • Analiza trendu. • Analiza wskaźnikowa. • Test racjonalności. • Analiza regresji. • Inne niestatystyczne narzędzia analityczne.
4.	Wykorzystanie procedur analitycznych na etapie akceptacji klienta oraz planowania badania	<ul style="list-style-type: none"> • Procedury analityczne, jako narzędzie zdobywania wiedzy o jednostce i szacowania ryzyka. • Wykrywanie zagrożeń dla kontynuacji działalności. • Wymogi dokumentacyjne. • Wpływ wyników procedur analitycznych na dalszy proces badania. • Przykłady wykorzystania różnych narzędzi i technik analitycznych.
5.	Procedury analityczne jako forma bezpośredniego badania wiarygodności stwierdzeń	<ul style="list-style-type: none"> • Determinanty wiarygodności dowodów badania uzyskanych w wyniku zastosowania procedur analitycznych. • Łączenie z innymi technikami rewizyjnymi. • Korzystanie z pomocy eksperta. • Wymogi dokumentacyjne. • Przykłady wykorzystania różnych narzędzi i technik analitycznych.
6.	Wykorzystanie procedur analitycznych na końcowym etapie badania	<ul style="list-style-type: none"> • Determinanty prawidłowości zastosowania procedur analitycznych jako procedur końcowych badania. • Przykłady wykorzystania różnych narzędzi i technik analitycznych. • Wymogi dokumentacyjne.
7.	Rozwój technologiczny a wykorzystanie procedur analitycznych w badaniu	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość i potrzeba wykorzystania w badaniu narzędzi informatycznych. • Wady i zalety stosowania ADA w badaniu sprawozdań finansowych różnych jednostek. • Przyszłość i kierunki rozwoju narzędzi analitycznych wykorzystywanych w rewizji finansowej.
8.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Waldemar K. Lachowski: *Sztuka wyboru*, oraz prezentacja dla wykładowcy
Wydawca: CE PIBR 2019

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
- Uchwała Nr 3589/54/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 7 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów
- Przewodnik IFAC: Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).
- Przewodnik MSB – procedury (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Lachowski W.K.: *Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek*, KIBR 2016.
- *Audit Guide: Analytical Procedures*, AICPA, Wiley 2017.
- *Guide to Audit Data Analytics*, AICPA, Wiley 2017.

Moduł 20.2019.AR.8

Kodeks spółek handlowych dla biegłych i księgowych

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy z zakresu prawa handlowego, w tym w szczególności w obszarach:

- Organizacja, funkcjonowanie i stosunki prawne różnych rodzajów spółek w świetle ksh. Spółki osobowych i w spółkach kapitałowych.
- Zastosowanie przepisów ksh w procesie badania sprawozdania finansowego.
- Usługi atestacyjne wykonywane przez biegłych rewidentów wynikające z ksh:
  - Podziały, połączenia i przekształcenia jednostek – rola biegłego rewidenta w procesach restrukturyzacji
  - Inne usługi atestacyjne przeprowadzane przez biegłych rewidentów określone w ksh

Inne usługi, które mogą być wykonywane przez biegłych rewidentów w świetle przepisów ksh.

- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu zagadnień prawa handlowego w ww. obszarach.
- Wypracowanie umiejętności rozwiązywania problemów praktycznych z zakresu zagadnień prawa handlowego w ww. obszarach.
- Poprawa jakości badania sprawozdań finansowych w obszarze zagadnień prawa handlowego w ww. obszarach.
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w rozwiązywaniu problemów praktycznych w obszarze zagadnień prawa handlowego w ww. obszarach.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin: 4 z bloku rewizja finansowa i 4 z bloku rachunkowość.

Szczegółowy zakres publikacji

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
Rewizja finansowa – zagadnienia wynikające z Kodeksu spółek handlowych w procesie badania sprawozdania finansowego		
1.	Akceptacja klienta i zlecenia	<ul style="list-style-type: none"> • Informacje, które można uzyskać o spółce prawa handlowego z lektury odpisu z rejestru przedsiębiorców KRS. • Wystarczalność kompetencji zawodowych w zakresie znajomości zagadnień kodeksu spółek handlowych (podjęcie się zlecenia). • Umowa o badanie sprawozdania finansowego, potwierdzenie przez kierownika jednostki odpowiedzialności za sprawozdanie finansowe – powiązanie z zagadnieniami reprezentacji badanej jednostki i definicją kierownika jednostki.
2.	Planowanie badania	<ul style="list-style-type: none"> • Zrozumienie jednostki i jej działalności. • Identyfikacja znaczących ryzyk (identyfikacja szczególnych transakcji i/lub zdarzeń wymagających szczególnej reakcji biegłego rewidenta w badaniu). • Planowanie reakcji na ryzyka na poziomie sprawozdania finansowego i stwierdzeń biegłego rewidenta.

3.	Przeprowadzanie badania sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Typowe zagadnienia występujące w procesie badania sprawozdania finansowego: <p>Spółki osobowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specyfika funkcjonowania spółek osobowych. • Podejmowanie uchwał wspólników w spółkach osobowych. • Stosunki majątkowe w spółkach osobowych (m.in. instytucja wkładu i udziału kapitałowego, zbycie ogółu praw i obowiązków, podział zysków i strat i inne). • Pożyczki i inne formy finansowania pochodzące od wspólników. <p>Spółki kapitałowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powstawanie spółek kapitałowych, spółka w organizacji. • Organy spółek kapitałowych, ich kompetencje i zakres działania. • Podejmowanie uchwał przez organy spółek kapitałowych, ich ważność i skuteczność. • Dopłaty. • Umorzenie udziałów. • Zasady podziału zysku w spółkach prawa handlowego. • Sprawozdania finansowe spółek prawa handlowego – zatwierdzanie, zgłaszanie do sądu rejestrowego i urzędu skarbowego. • Szczególne transakcje powiązane z zagadnieniami wynikającymi z Kodeksu spółek handlowych wymagające reakcji biegłego rewidenta (wkłady pieniężne i niepieniężne do spółek prawa handlowego połączenia, przekształcenie, podziały, likwidacje etc.).
Rewizja finansowa – inne usługi atestacyjne związane z kodeksem spółek handlowych		
4.	Rola biegłego rewidenta w procesach restrukturyzacji	<ul style="list-style-type: none"> • Podziały, połączenia i przekształcenia jednostek.
5.	Usługi atestacyjne przeprowadzane przez biegłych rewidentów określone w Kodeksie spółek handlowych – charakterystyka usługi, jej przeprowadzanie i dokumentowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Badanie planu przekształcenia spółki handlowej (art. 559). • Badanie sprawozdania założycieli spółki akcyjnej (art. 312 w związku z art. 311). • Badanie sprawozdania zarządu w związku z zamiarem nabycia majątku spółki od akcjonariuszy (art. 394 i 312 w związku z art. 311). • Badanie sprawozdania zarządu spółki akcyjnej w związku ze zwykłym podwyższeniem kapitału zakładowego (art. 431 i 312). • Badanie rachunku zysków i strat wraz z informacją dodatkową spółki akcyjnej w związku z podwyższeniem kapitału zakładowego ze środków spółki... (art. 442). • Badanie wartości wkładów niepieniężnych w związku z warunkowym podwyższeniem kapitału zakładowego w spółce akcyjnej (art. 449 i 312). • Badanie wyceny aktywów i pasywów spółki jawnej, w której wszyscy wspólnicy prowadzili sprawę spółki, w związku z przekształceniem takiej spółki (art. 572) – biegły rewident. • Raport z badania rachunkowości lub działalności sp. z o.o. (art. 223 i 225) – podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych.
Pozostałe zagadnienia powiązane z kodeksem spółek handlowych		
6.	Inne usługi, które mogą być przeprowadzane przez biegłych rewidentów określone w Kodeksie spółek handlowych – charakterystyka usługi, jej przeprowadzanie i dokumentowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Weryfikacja ceny udziału w sp. z o.o. (art.182 § 4 i art. 185 § 1) • Weryfikacja wyceny akcji nienotowanych na rynku regulowanym w związku z wykupem akcji po istotnej zmianie przedmiotu działalności (art. 417 i 312) • Weryfikacja wyceny akcji podlegających przymusowemu wykupowi od akcjonariuszy mniejszościowych (art. 418 i 312) • Badanie planu połączenia spółek kapitałowych (art. 502 i 503) • Badanie planu połączenia, gdy spółką przejmującą albo spółką nowo zawiązaną jest spółka akcyjna, lub gdy jedną z łączących się spółek jest spółka komandytowo-akcyjna (art. 520) • Badanie planu podziału spółki kapitałowej (art. 537)

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Komplet materiałów szkoleniowych dla słuchaczy (prezentacja, skrypt i zbiór zadań) oraz prezentacja dla wykładowcy.
Autorki: Joanna Kalita-Żukowska, Monika Markisz
Wydawca: CE PIBR 2019

Forma prowadzenia zajęć:

Do wyboru:

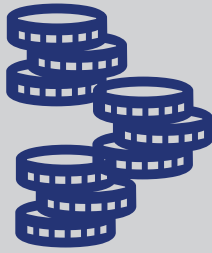
- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 505 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1145).
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 865 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1387 z późn. zm.).
- Uchwała NR 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów
- Uchwała Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów "z późn. zm."
- Uchwała Nr 3436/52e/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych
- Uchwała nr 2040/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości.
- Kidyba A.: Kodeks spółek handlowych – Komentarz Tom 1 i 2, Wolters Kluwer Polska, 2017.
- Rodzyńkiewicz M.: Kodeks spółek handlowych – Komentarz, Wolters Kluwer Polska, 2017.
- Jara Z.: Kodeks spółek handlowych – Komentarz, Wydawnictwo C.H.Beck, 2017.

Moduł 21.2019.R.8

Popularne transakcje z wykorzystaniem zorganizowanej części przedsiębiorstwa – skutki księgowo

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia):

- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników w odniesieniu do rozliczania transakcji, w których występuje zorganizowana część przedsiębiorstwa (ZCP).
- Zrozumienie podstawowych różnic w definicji ZCP i rozliczaniu transakcji z użyciem ZCP wg prawa handlowego, podatkowego i bilansowego.
- Umiejętność rozliczania transakcji z użyciem ZCP zgodnie z wymogami Ustawy o rachunkowości.
- Umiejętność rozliczania transakcji z użyciem ZCP zgodnie z wymogami MSSF.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt

Szczegółowy zakres publikacji		
Lp.	Temat	
1.	Pojęcie zorganizowanej części przedsiębiorstwa (ZCP)	
2.	Rodzaje transakcji związanych z ZCP	
3.	Transakcje ZCP w świetle prawa handlowego	
4.	Transakcje ZCP w prawie podatkowym	
5.	Niespójność transakcji ZCP w regulacjach prawnych	
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
6.	Ujęcie transakcji ZCP w księgach rachunkowych zgodnie z ustawą o rachunkowości:	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliczenie w księgach sprzedającego ZCP • Rozliczenie w księgach kupującego • Ustalenie właściwej metody rozliczenia: metoda nabycia czy metoda łączenia udziałów? • Dzień nabycia • Ustalenie ceny nabycia • Identyfikacja i wycena przejętych składników majątkowych • Ustalenie wartości firmy/ujemnej wartości firmy • Ujęcie i wycena przejętych składników na kolejne daty bilansowe • Prezentacja i ujawnienia w sprawozdaniu finansowym • Rozliczenie w księgach wnoszącego aport w postaci ZCP • Rozliczenie w księgach otrzymującego aport w postaci ZCP

7.	Transakcje ZCP według MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliczenie w księgach sprzedającego ZCP • Rozliczenie w księgach kupującego • Ustalenie właściwej metody rozliczenia: metoda przejęcia czy inna? • Dzień przejęcia • Ustalenie wynagrodzenia za przejęcie • Ujęcie kosztów transakcyjnych • Identyfikacja i wycena przejętych składników majątkowych • Ustalenie wartości firmy/zysku na okazyjnym nabyciu • Ujęcie i wycena przejętych składników na kolejne daty bilansowe • Prezentacja i ujawnienia w sprawozdaniu finansowym • Rozliczenie w księgach wnoszącego aport w postaci ZCP • Rozliczenie w księgach otrzymującego aport w postaci ZCP
----	---	--

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Kodeks spółek handlowych.
- Kodeks cywilny.
- Ustawa o rachunkowości.
- MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”.
- Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych.
- Ustawa o podatku od czynności cywilnoprawnych.
- Ustawa o podatku od towarów i usług.
- „Przejmowanie przedsiębiorstw, zorganizowanych części przedsiębiorstw oraz nieruchomości. Fuzje przedsiębiorstw. Aspekty prawne, finansowe, podatkowe i organizacyjne”, autor: Czerkas Krzysztof, ODDK, Gdańsk 2018.

Moduł 22.2019.A.8

Zasady etyki w praktyce

– nowelizacja Kodeksu etyki IFAC

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Celem szkolenia jest:

- Zwrócenie uwagi na hierarchię regulacji dotyczących etyki zawodowej biegłych rewidentów w kontekście zmian Kodeksu etyki IFAC w 2018 r., ustawy o biegłych rewidentach z maja 2017 r. oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 537/2014.
- Przypomnienie podstawowych zagadnień z zakresu etyki zawodowej biegłych rewidentów – stosowanie w praktyce podejścia zgodnego z założeniami koncepcyjnymi:
  - podstawowe zasady etyki,
  - rodzaje zagrożeń,
  - zabezpieczenia,
  - niezależność.
- Przedstawienie zmian strukturalnych i redakcyjnych wprowadzonych do Kodeksu etyki IFAC w stosunku do wersji Kodeksu etyki z 2016 r.,
- Przedstawienie sposobu korzystania z Kodeksu etyki IFAC zgodnie ze wskazówkami w nim zawartymi.
- Zapoznanie z nowym sposobem prezentacji słownika terminów i skrótów stosowanych w Kodeksie etyki IFAC.
- Zwrócenie uwagi na szczególne regulacje dotyczące niezależności, związane ze świadczeniem usług dla jednostek zainteresowania publicznego.

W wyniku szkolenia biegły rewident powinien być w stanie:

- w określonej sytuacji stosować właściwe dla niej regulacje,
- w odpowiedni sposób korzystać z Kodeksu etyki IFAC po wprowadzonych zmianach,
- rozumieć wymogi w zakresie niezależności i odpowiednio je stosować w przypadku świadczenia usług dla JZP.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Zasady etyki w praktyce – nowelizacja Kodeksu etyki IFAC		
L.p	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Regulacje prawne z zakresu etyki zawodowej biegłych rewidentów	<ul style="list-style-type: none"> Hierarchia obowiązujących przepisów: <ul style="list-style-type: none"> – ustawa o rachunkowości – ustawa o biegłych rewidentach – zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów – Kodeks etyki IFAC Szczególne uregulowania dotyczące niezależności wynikające z rozporządzenia KE 573/2014
2.	Zmiany Kodeksu etyki IFAC w 2018 w porównaniu do wersji z Handbook 2016	<ul style="list-style-type: none"> Zmiany strukturalne i redakcyjne: <ul style="list-style-type: none"> – zastąpienie części A, B, C w poprzednim Kodeksie przez: <ul style="list-style-type: none"> – część 1 dotyczącą postępowania zgodnego z Kodeksem, podstawowymi zasadami i założeniami koncepcyjnymi przez wszystkich biegłych rewidentów, – część 2 dotyczącą biegłych rewidentów zatrudnionych w jednostkach gospodarczych, możliwą do zastosowania również przez biegłych rewidentów wykonujących wolny zawód, – część 3 dotyczącą biegłych rewidentów wykonujących wolny zawód oraz Międzynarodowe Standardy Niezależności w: <ul style="list-style-type: none"> – części 4A – dotyczącej niezależności dla zleceń badania i przeglądu, – części 4B – dotyczącej niezależności dla zleceń atestacyjnych nie będących zleceniami badania i przeglądów. Zmiany merytoryczne wynikające z zatwierdzonych dokumentów dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> – projektu NOCLAR w związku z reagowaniem na działania niezgodne z prawem lub regulacjami, – długotrwałej współpracy personelu z klientem audytu lub usług poświadczających. Daty wejścia w życie postanowień nowego Kodeksu dotyczących: <ul style="list-style-type: none"> – części 1, 2 i 3, – części 4A i 4B, – długotrwałej współpracy personelu z klientem badania lub usług poświadczających.
3.	Sposób korzystania z Kodeksu w nowej wersji	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe cele Kodeksu etyki. Podstawowe zasady, niezależność i założenia koncepcyjne. Wymagania przy postępowaniu zgodnym z Kodeksem: znajomość postanowień Kodeksu, zrozumienie ich treści i odpowiednie zastosowanie. Zwrócenie uwagi na powiązania pomiędzy podtytułami „Wymagania ogólne” i „Dotyczy wszystkich klientów audytu” z dodatkowymi specyficznymi postanowieniami i podsekcjami. Zwrócenie uwagi na oznaczenia paragrafów literą R, oznaczającą wymaganie oraz literą A, oznaczającą kontekst pozwalający na lepsze zrozumienie kodeksu jak też właściwego stosowania podejścia koncepcyjnego. Zapoznanie z nowym sposobem prezentacji słownika pojęć i jego powiązania ze specyficznymi terminami w innych sekcjach Kodeksu.
4.	Nowe oraz zmienione zagadnienia wprowadzone do nowej wersji Kodeksu	<ul style="list-style-type: none"> Reagowanie na działania niezgodne z prawem lub regulacjami: <ul style="list-style-type: none"> – biegłego rewidenta zatrudnionego w jednostce gospodarczej – rozdział 260, – biegłego rewidenta wykonującego wolny zawód – rozdział 360. Naciski wywierane na biegłego rewidenta zatrudnionego w jednostce gospodarczej na postępowanie niezgodne z podstawowymi zasadami – rozdział 270. Długotrwała współpraca personelu z uwzględnieniem rotacji: <ul style="list-style-type: none"> – z klientem audytu – rozdział 540, – z klientem usług atestacyjnych – rozdział 940.
5.	Międzynarodowe Standardy Niezależności	<ul style="list-style-type: none"> Zwrócenie uwagi na świadczenie usług niepoświadczających: <ul style="list-style-type: none"> – klientom audytu – rozdział 600, – klientom innych usług poświadczających – rozdział 950. Porównanie usług niepoświadczających, które nie mogą być świadczone na rzecz IZP z wykazem usług zabronionych w rozporządzeniu 573/2014.
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Komplet materiałów szkoleniowych dla słuchaczy (prezentacja, skrypt i zbiór zadań) oraz prezentacja dla wykładowcy. Materiały dostępne tylko w wersji elektronicznej.
Autorzy: Wiesław Leśniewski, Ewa Jakubczyk-Cały
Wydawca: CE PIBR 2019

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Uchwała NR 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE.

Moduł 23.2020.16.A

Aspekty praktyczne wykonywania usług rewizyjnych związanych z podziałem, łączeniem i przekształcaniem jednostek gospodarczych–planowanie, wykonanie, sprawozdawczość

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy z zakresu Krajowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 (Z) Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych [KSUA 3000 (Z)] oraz prawa handlowego w zakresie świadczenia przez biegłych rewidentów usług rewizyjnych związanych z podziałem, łączeniem i przekształcaniem jednostek.
- Pogłębienie wiedzy na temat roli biegłego rewidenta w ww. procesach.
- Wypracowanie umiejętności rozwiązywania problemów praktycznych z ww. obszarów.
- Przedstawienie przykładów praktycznych dokumentów związanych ze świadczeniem usług rewizyjnych związanych z podziałem, łączeniem i przekształcaniem jednostek – w szczególności przykładowe pisma, umowy, oświadczenia, fragmenty dokumentacji, opinii z wykonania ww. usług.

Czas trwania szkolenia

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Aspekty praktyczne wykonywania usług rewizyjnych związanych z podziałem, łączeniem i przekształcaniem jednostek gospodarczych– planowanie, wykonanie, sprawozdawczość		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1	Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych	<ol style="list-style-type: none"> Omówienie definicji usługi atestacyjnej Przykłady usług niebędących usługami atestacyjnymi Charakterystyka usług zaświadczających i bezpośrednich Usługi atestacyjne dające wystarczającą i ograniczoną pewność Omówienie wymogów KSUA 3000 (Z) w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> Akceptacji i kontynuacji zlecenia Uzgodnienia warunków zlecenia Kontroli jakości Zawodowego sceptycyzmu, zawodowego osądu oraz umiejętności i technik atestacyjnych Planowania i wykonywania zlecenia Późniejszych zdarzeń Innych informacji Sporządzania raportu atestacyjnego Wniosków niezmodyfikowanych i zmodyfikowanych Dokumentacji
2	Podział jednostek gospodarczych	<ol style="list-style-type: none"> Usługa atestacyjna badania planu podziału spółki kapitałowej (art. 537) <ul style="list-style-type: none"> Uzgodnienia warunków wykonania zlecenia Planowania i wykonywania zlecenia Dowody badania Formułowania wniosku atestacyjnego Sporządzania raportu atestacyjnego Dokumentacja z wykonania usługi
3	Połączenie jednostek gospodarczych	<p>Usługa atestacyjna badania planu połączenia spółek kapitałowych (art. 502 i 503) oraz badania planu połączenia, gdy spółką przejmującą albo spółką nowo zawiązaną jest spółka akcyjna, lub gdy jedną z łączących się spółek jest spółka komandytowo-akcyjna (art. 520)</p> <ul style="list-style-type: none"> Uzgodnienia warunków wykonania zlecenia Planowania i wykonywania zlecenia Dowody badania Formułowania wniosku atestacyjnego Sporządzania raportu atestacyjnego Dokumentacja z wykonania usługi
4	Przekształcenia jednostek gospodarczych	<p>Usługa atestacyjna badania planu przekształcenia spółki handlowej (art. 559):</p> <ul style="list-style-type: none"> Uzgodnienia warunków wykonania zlecenia Planowania i wykonywania zlecenia Dowody badania Formułowania wniosku atestacyjnego Sporządzanie raportu atestacyjnego Dokumentacja z wykonania usługi
5	Wymogi etyczne dotyczące świadczenia usług atestacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> Przestrzeganie kodeksu etyki, podstawowe zasady i ramowe założenia koncepcyjne Międzynarodowe standardy niezależności dla zleceń atestacyjnych innych niż zlecenia badania i przeglądu

Forma prowadzenia zajęć

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. Aspekty praktyczne wykonywania usług rewizyjnych związanych z podziałem, łączeniem i przekształcaniem jednostek gospodarczych– planowanie, wykonanie, sprawozdawczość
Autor: J. Żukowska-Kalita, Ewa Sobińska
Wydawca: CE PIBR (w przygotowaniu)

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 15 września 2000 roku – Kodeks spółek handlowych.
- Komentarze do kodeksu spółek handlowych.
- Orzeczenia sądowe – portal orzeczeń sądów powszechnych.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.
- Uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (m.in. Uchwała nr 3436/52e/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 kwietnia 2019 r. w sprawie krajowych standardów przeglądu, krajowych standardów usług atestacyjnych innych niż badanie i przegląd oraz krajowych standardów usług pokrewnych, Uchwała nr 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2018 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów).

Moduł 24.2020.16.R

Instrumenty finansowe w polskich i międzynarodowych standardach rachunkowości – klasyfikacja, wycena, prezentacja oraz przeprowadzanie i dokumentowanie procedur badania

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapoznanie uczestników z zasadami identyfikacji, ujmowania, wyceny i prezentacji instrumentów finansowych dla potrzeb sprawozdawczości finansowej, wymogów dotyczących ujawniania informacji oraz zasad przeprowadzania i dokumentowania procedur badania.
- Uczestnicy uzyskają praktyczną wiedzę umożliwiającą merytoryczną weryfikację rozwiązań zastosowanych przez podmioty badane oraz zaplanowanie i przeprowadzenie odpowiednich procedur badania.

Czas trwania szkolenia

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Instrumenty finansowe w polskich i międzynarodowych standardach rachunkowości – klasyfikacja, wycena, prezentacja oraz przeprowadzanie i dokumentowanie procedur badania		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1	Regulacje prawne dotyczące instrumentów finansowych	Przegląd regulacji rachunkowości dotyczące instrumentów finansowych i zakres odniesienia: <ul style="list-style-type: none"> • MSR 32, MSSF 9, MSSF 7, a także MSR 27, MSR 28, MSR 36, MSR 21 itp. • ustawa o rachunkowości, • rozporządzenie Ministra Finansów dotyczące instrumentów finansowych, • rozporządzenia Ministra Finansów dotyczące szczególnych zasad rachunkowości dla określonych rodzajów podmiotów (m.in. banków, funduszy inwestycyjnych, zakładów ubezpieczeń). Inne regulacje prawne dotyczące instrumentów finansowych (np. ustawa o obrocie instrumentami finansowymi).
2	Identyfikacja instrumentów finansowych dla potrzeb sprawozdawczości finansowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Definicja instrumentu finansowego dla potrzeb rachunkowości, 2. Aktywa finansowe i ich podstawowe rodzaje (pożyczki udzielone, należności, posiadane papiery wartościowe, itp.) 3. Zobowiązania finansowe i ich podstawowe rodzaje (kredyty zaciągnięte, pożyczki zaciągnięte, zobowiązania umowne, wyemitowane papiery wartościowe) 4. Własne instrumenty kapitałowe (wyemitowane akcje i udziały, prawa do akcji, wystawione opcje na akcje, w tym warranty subskrypcyjne, prawa poboru itp.) 5. Szczególne rodzaje instrumentów finansowych (instrumenty złożone, instrumenty pochodne, instrumenty wbudowane) oraz kontrakty zbliżone (kontrakty towarowe).

.3	Księgowe zasady ujmowania i usuwania z ksiąg instrumentów finansowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Krajowe zasady ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych 2. Krajowe rozwiązania w zakresie usuwania z ksiąg (bilansu), aktywów i zobowiązań finansowych, 3. Międzynarodowe rozwiązania w zakresie ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych, 4. Wymagania MSSF w zakresie usuwania z ksiąg – przeniesienie ryzyka i korzyści (odpowiednio zatrzymanie ryzyka i korzyści), zachowanie kontroli skutkujące utrzymaniem zaangażowania.
4	Wycena początkowa i bilansowa instrumentów finansowych oraz ujęcie przeszacowań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Klasyfikacja aktywów i zobowiązań finansowych dla potrzeb MSSF 9 i rozporządzenia Ministerstwa Finansów dot. instrumentów finansowych (kategorie przewidziane w poszczególnych regulacjach), 2. Wpływ klasyfikacji na wycenę początkową i bilansową (wartość godziwa, zamortyzowany koszt, skorygowana cena nabycia) oraz ujęcie przeszacowań (przeszacowania ujmowane wynikowo, przeszacowania ujmowane kapitałowo lub przez ICD, odsetki kapitalizowane w wartości aktywów), 3. Utrata wartości aktywów finansowych wg regulacji krajowych i międzynarodowych (ustalanie odpisów, model ECL).
5	Rachunkowość zabezpieczeń jako szczególny obszar rachunkowości instrumentów finansowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje powiązań zabezpieczających i ich odzwierciedlenie w sprawozdaniu finansowym. 2. Specyfika zabezpieczenia przepływów pieniężnych. 3. Specyfika zabezpieczenia wartości godziwej.
6	Prezentacja instrumentów finansowych w sprawozdaniu finansowym	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyodrębnianie pozycji bilansowych zgodnie z wytycznymi MSSF i regulacji krajowych, 2. Podział aktywów i zobowiązań na krótko i długoterminowe, 3. Prezentacja własnych instrumentów kapitałowych (w tym będących częścią instrumentów złożonych) w bilansie, 4. Prezentacja przeszacowań instrumentów finansowych w rachunku zysków i strat oraz w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, 5. Odzwierciedlenie przepływów związanych z instrumentami finansowymi w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.
7	Ujawnianie informacji na temat instrumentów finansowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ujawnienia dotyczące wpływu instrumentów finansowych na sprawozdanie finansowe, 2. Ujawnienia dotyczące ryzyka związanego z instrumentami finansowymi.
8	Instrumenty finansowe w czynnościach wstępnych badania, planowaniu badania i szacowaniu ryzyka badania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instrumenty finansowe w planie badania 2. Identyfikacja występowania lub potencjalnego występowania instrumentów finansowych ze względu na specyfikę jednostki i jej otoczenie 3. Wstępna ocena ryzyka badania w związku z instrumentami finansowymi (ocena ryzyka nieodłącznego i ryzyka istotnego zniekształcenia) 4. Kontrola wewnętrzna w procesie umów i transakcji dotyczących instrumentów finansowych
9	Badanie zasadnicze dotyczące instrumentów finansowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Program badania właściwego, ocena ryzyka nieodłącznego, ryzyka stwierdzeń oraz ryzyka istotnego zniekształcenia w kontekście instrumentów finansowych i ich grup (istnienie, prawa i obowiązki, kompletność, wycena i przyporządkowanie) i opracowanie reakcji na zidentyfikowane ryzyko. 2. Wybór i przeprowadzenie procedur w celu potwierdzenia: <ul style="list-style-type: none"> • istnienie aktywów finansowych, ich posiadanie i kontrolę nad nimi, • istnienie zobowiązań finansowych i wynikające z nich obowiązki, • kompletność, • poprawność wyceny i klasyfikacji (przyporządkowanie). 3. Ocena ryzyka w zakresie stwierdzeń dotyczących prezentacji i ujawnienia informacji 4. Wybór i przeprowadzenie procedur dotyczących poprawności prezentacji i ujawniania informacji na temat instrumentów finansowych: <ul style="list-style-type: none"> • wystąpienie oraz prawa (aktywa) i obowiązki (zobowiązania), • kompletność, • klasyfikacja i zrozumiałość, • dokładność i wycena.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy nt. Instrumenty finansowe w polskich i międzynarodowych standardach rachunkowości – klasyfikacja, wycena, prezentacja oraz przeprowadzanie i dokumentowanie procedur badania
Autor: Beata Bałuta
Wydawca: SKWP (w przygotowaniu)

Forma prowadzenia zajęć

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe”
- MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”
- MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”
- Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie instrumentów finansowych (Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U.2017.277 tj.)

Moduł 25.2020.8.A

Praktyczne zastosowanie MS Excel w badaniu sprawozdań finansowych

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zaprezentowanie i przećwiczenie funkcji arkusza kalkulacyjnego MS Excel, które mogą być przydatne podczas przeprowadzania badania sprawozdania finansowego.
- Identyfikacja procedur badania, podczas których można wykorzystać arkusz kalkulacyjny dla usprawnienia pracy.
- Poszerzenie i usystematyzowanie wiedzy z zakresu posługiwania się arkuszem kalkulacyjnym MS Excel.
- Uczestnik powinien posiadać wiedzę z excela na poziomie podstawowym.

Czas trwania szkolenia

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Praktyczne zastosowanie MS Excel w badaniu sprawozdań finansowych		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1	Przegląd procedur badania, które można usprawnić korzystając z arkusza kalkulacyjnego	Przykładowe procedury: <ul style="list-style-type: none"> • przegląd analityczny • badanie wyrywkowe • generowanie liczb losowych • wybór próby • ekstrapolacja wyników badania wyrywkowego na całą populację
2	Importowanie danych niezbędnych podczas procesu badania	Importowanie danych z typowych źródeł
3	Podstawy statystyki w badaniu sprawozdań finansowych z wykorzystaniem Excela	<ul style="list-style-type: none"> • generowanie liczb losowych • losowanie próbki do badania wyrywkowego • analiza testów przeprowadzonych na próbie • ekstrapolowanie wyników na całą populację

4	Przegląd najbardziej przydatnych funkcji	<ul style="list-style-type: none"> • jeżeli • licz.jeżeli • suma.warunków • licz.warunki • mediana • złącz teksty • wyszukaj.pionowo • funkcje daty i czasu
5	Tabele przestawne	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwości tabel przestawnych do szybkiego analizowania dużych ilości danych • Poprawne przygotowanie danych dla tabeli przestawnej • Najczęściej popełniane błędy przy tworzeniu tabel przestawnych • Przydatne narzędzia usprawniające korzystanie z tabel przestawnych
6	Pozostałe zagadnienia	<ul style="list-style-type: none"> • Przydatne skróty klawiszowe • Usprawnianie pracy z arkuszem przy wykorzystaniu tabel • Filtrowanie • Ograniczenie formatu lub zakresu danych, które można wprowadzić do określonych pól arkusza

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. Praktyczne zastosowanie MS Excel w badaniu sprawozdań finansowych
Autor: Ireneusz Kurczyna
Wydawca: CE PIBR (w przygotowaniu)

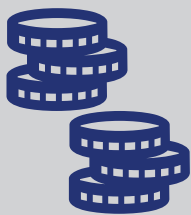
Forma prowadzenia zajęć

- Szkolenie warsztatowe z wykorzystaniem komputera przez każdego uczestnika

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- KSRF 230 w brzmieniu MSB 230 – „Dokumentacja badania”
- KSRF 300 w brzmieniu MSB 300 – „Planowanie badania sprawozdań finansowych”
- KSRF 520 w brzmieniu MSB 520 – „Procedury analityczne”
- KSRF 530 w brzmieniu MSB 530 – „Badanie wyrywkowe (próbkiowanie)”
- „Zastosowanie Excela w pracy analityka finansowego”, Wojciech Próchnicki
- „Biblia Excela dla księgowych 2.0”, Wiedza i Praktyka, praca zbiorowa
- „Excel w praktyce”, Wiedza i Praktyka, Rafał Janus

Moduł 26.2020.8.R

Przychody ze sprzedaży – ustalanie, ujmowanie i prezentacji w świetle ustawy o rachunkowości

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Utrwalenie wiedzy z zakresu ustalania, ujmowania i prezentacji przychodów zgodnie z ustawą o rachunkowości.
- Omówienie zagadnień dotyczących ustalania, ujmowania i prezentacji przychodów zgodnie z krajowymi standardami rachunkowości.
- Omówienie zasad postępowania w przypadku braku regulacji dotyczących ujmowania przychodów w ustawie o rachunkowości i krajowych standardach rachunkowości.
- Pogłębienie wiedzy z zakresu ujmowania przychodów ze szczególnych rodzajów transakcji.
- Uszczegółowienie wiedzy dotyczącej prezentacji i ujawniania informacji w sprawozdaniach finansowych.

Czas trwania szkolenia

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Przychody ze sprzedaży – ustalanie, ujmowanie i prezentacji w świetle ustawy o rachunkowości		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1	Definicja przychodów i zysków	Omówienie definicji przychodów i zysków ze zwróceniem uwagi na poszczególne jej elementy
2	Podstawowe zasady ujmowania przychodów i zysków	Omówienie zasad: 1) współmierności przychodów i kosztów 2) memoriału 3) rozdzielnego/łącznego ujmowania przychodów i zysków
3	Rodzaje przychodów zgodnie z ustawą o rachunkowości	Omówienie poszczególnych rodzajów przychodów wraz z ich charakterystyką i regulacjami prawnymi: 1) operacyjne 2) pozostałe operacyjne 3) finansowe
4	Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	SUMA.WARUNKÓW • Podstawowe zasady ujmowania kontraktów długoterminowych • Omówienie regulacji KSR 3 „Niezakończone usługi budowlane” • Zadania sytuacyjne na podstawie KSR 3
5	Przychody z działalności deweloperskiej	• Podstawowe zasady ujmowania przychodów z działalności deweloperskiej • Omówienie regulacji KSR 8 „Działalność deweloperska” • Zadania sytuacyjne na podstawie KSR 8
6	Przychody wynikające z umów o partnerstwie publiczno-privatnym	• Podstawowe zasady ujmowania przychodów z tytułu umów o partnerstwie publiczno-privatnym • Omówienie regulacji KSR 10 „Umowy o partnerstwie publiczno-privatnym oraz umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi” • Zadania sytuacyjne na podstawie KSR 10
7	Przychody z działalności rolniczej	• Podstawowe zasady ujmowania przychodów z działalności rolniczej • Omówienie regulacji KSR 12 „Działalność rolnicza” • Zadania sytuacyjne na podstawie KSR 12
8	Dotacje rządowe wg ustawy o rachunkowości	• Podstawowe zasady ujmowania dotacji rządowych • Zadania sytuacyjne
9	Zyski ze sprzedaży środków trwałych	• Podstawowe zasady ujmowania zysków ze sprzedaży środków trwałych • Omówienie regulacji KSR 11 „Środki trwałe” • Zadania sytuacyjne na podstawie KSR 11
10	Konsolidacja i wyłączenia konsolidacyjne oraz ujmowanie przychodów ze wspólnych porozumień	• Ujmowanie przychodów w sprawozdaniach skonsolidowanych • Wyłączenia i korekty konsolidacyjne • Ujmowanie przychodów ze wspólnych porozumień • Zadania sytuacyjne
11	Zasady postępowania, gdy w ustawie o rachunkowości i KSR brak szczegółowych wytycznych	• Możliwości wykorzystania MSSF • Możliwości wykorzystania innego zestawu standardów • Autorska polityka rachunkowości jednostki
12	Porównanie zasad dotyczących ujmowania przychodów zawartych w ustawie o rachunkowości i KSR do regulacji w MSSF	• Zakres regulacji • Podstawowe zasady ujmowania przychodów • Zagadnienia nieuregulowane w ustawie o rachunkowości i KSR
13	Ujawnianie informacji o przychodach w sprawozdaniu finansowym	Wymogi dotyczące prezentacji i ujawniania informacji w sprawozdaniach finansowych: 1) Wynikające z ustawy o rachunkowości 2) Wynikające z KSR 3 3) Wynikające z KSR 8 4) Wynikające z KSR 10 5) Wynikające z KSR 11 6) Wynikające z KSR 12

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy nt. Przychody ze sprzedaży – ustalanie, ujmowanie i prezentacji w świetle ustawy o rachunkowości
Autor: Agata Sajewicz
Wydawca: SKWP (w przygotowaniu)

Forma prowadzenia zajęć

- Do wyboru: Wykładowo-warsztatowe, Warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późniejszymi zmianami)
- KSR 3 „Niezakończone usługi budowlane” stanowiący załącznik do uchwały nr 14/2018 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 10 kwietnia 2018 r. (Dz. Urz. MF z dnia 10 lipca 2018 r.)
- KSR 8 „Działalność deweloperska” stanowiący załącznik do uchwały nr 15/2018 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 10 kwietnia 2018 r. (Dz. Urz. MF z dnia 4 lipca 2018 r.)
- KSR 10 „Umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi” stanowiący załącznik do uchwały nr 11/2017 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 12 czerwca 2017 r. (Dz. Urz. MF z dnia 28 lipca 2017 r.)
- KSR 11 „Środki trwałe” stanowiący załącznik do uchwały nr 4/2017 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 3 kwietnia 2017 r. (Dz. Urz. MRiF z dnia 29 maja 2017 r.)
- KSR 12 „Działalność rolnicza” stanowiący załącznik do uchwały nr 10/2018 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 27 marca 2018 r. (Dz. Urz. MRiF z dnia 11 lipca 2018 r.)
- MSSF 15 „Przychody z tytułu umów z klientami”

Moduł 27.2020.8.A

Wpływ ryzyka zniekształcenia sprawozdania finansowego drogą oszustwa na proces akceptacji badania i jego przebieg – aspekty praktyczne i formalnoprawne

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapoznanie uczestników z wymogami prawnymi w zakresie identyfikacji i oszacowania ryzyka oszustwa oraz reakcji biegłego rewidenta.
- Pogłębienie praktycznych umiejętności identyfikacji i oszacowania ryzyka oszustwa reakcji biegłego rewidenta podczas badania.

Czas trwania szkolenia

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Wpływ ryzyka zniekształcenia sprawozdania finansowego drogą oszustwa na proces akceptacji badania i jego przebieg – aspekty praktyczne i formalnoprawne		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1	Środowisko prawne	Definicja oszustwa. Różnica pomiędzy oszustwem a błędem. Zapoznanie uczestników w wymogami prawnymi w zakresie identyfikacji i oszacowania ryzyka oszustwa w procesie badania sprawozdania finansowego
2	Trójkąt oszustw	Zapoznanie uczestników z głównymi czynnikami powodującymi oszustwa w sprawozdawczości finansowej
3	Sprawozdanie finansowe jako obszar oszustwa	Zapoznanie uczestników z obszarami najbardziej i najczęściej narażonymi oszukańczo sprawozdawczość finansową
4	Metody badania nakierowane na wykrycie oszustwa	Zapoznanie uczestników z procedurami badania nakierowanymi na wykrycie oszustwa w sprawozdaniu finansowym: <ul style="list-style-type: none"> • oszacowanie ryzyka • reakcja na ryzyko • sprawozdawczość biegłego rewidenta
5	Dokumentowanie	Zapoznanie uczestników z metodami dokumentacji ryzyka oszustw. Przedstawienie przykładowej karty badania dotyczącej identyfikacji możliwych scenariuszy oszustw w badaniu sprawozdania finansowego
6	Kontrola wewnętrzna	Procedury kontroli wewnętrznej ograniczające wystąpienie oszustw w sprawozdaniu finansowym
7	Test końcowy	Test sprawdzający

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. Wpływ ryzyka zniekształcenia sprawozdania finansowego drogą oszustwa na proces akceptacji badania i jego przebieg – aspekty praktyczne i formalnoprawne

Autor: Justyna Beata Zakrzewska

Wydawca: CE PIBR (w przygotowaniu)

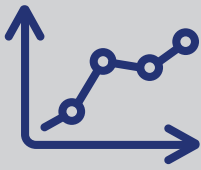
Forma prowadzenia zajęć

- Wykładowo-warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Krajowe Standardy Badania
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późniejszymi zmianami)
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1421 ze zm.).

Moduł 28.2020.8.A

Zdolność jednostki do kontynuowania działalności a proces badania – odpowiedzialność, wymogi, realizacja i dokumentowanie z wykorzystaniem narzędzi dostępnych na rynku krajowym

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Przekazanie wiedzy z zakresu regulacji prawnych i zawodowych odnoszących się do tematyki szkolenia (ze szczególnym uwzględnieniem ustawy o rachunkowości, kodeksu spółek handlowych, prawa upadłościowego oraz KSB 260 (Z), KSB 315(Z), KSB 570 (Z), KSB 580).
- Przekazanie wiedzy z zakresu karnej, cywilnej i zawodowej (dyscyplinarnej) odpowiedzialności biegłego rewidenta za brak wystarczającego udokumentowania procesu badania kontynuacji działalności.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności w zakresie:
  - a) oceny ryzyka związanego z kontynuacją działalności (zasadności przyjęcia przez kierownika jednostki zasady kontynuacji działalności przy sporządzaniu sprawozdania finansowego),
  - b) formułowania sprawozdania biegłego rewidenta z badania (w tym brzmienia zmodyfikowanych opinii i ich uzasadnień, informacji objaśniających, odstępiania od wydania opinii),
  - c) wypełniania obowiązków informacyjnych wobec kierownictwa badanej jednostki, osób sprawujących nadzór oraz organów regulacyjnych w przypadku kwestii spornych co do kontynuacji działalności,
  - d) udokumentowania procesu badania (procedury wynikające z KSB 315(Z) i 570 (Z)),
  - e) metodologii ostrzegania przed upadłością (modele ostrzegania przed upadłością).

Czas trwania szkolenia

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Zdolność jednostki do kontynuowania działalności a proce badania – odpowiedzialność, wymogi, realizacja i dokumentowanie z wykorzystaniem narzędzi dostępnych na rynku krajowym	
Lp.	Zakres szczegółowy
1	<p>1) Znaczenie oceny zdolności jednostki do kontynuacji działalności w procesie badania sprawozdania finansowego.</p> <p>2) Regulacje dotyczące kontynuacji działalności zawarte w przepisach prawa, tj. ustawie o rachunkowości, prawie upadłościowy, kodeksie spółek handlowych.</p> <p>3) Pojęcie i znaczenie oceny zdolności do kontynuacji działalności.</p> <p>4) Pojęcie niewypłacalności i jej objawy.</p> <p>5) Identyfikacja i klasyfikacja symptomów zagrożenia kontynuacji działalności jednostki (finansowych, operacyjnych i innych).</p> <p>6) Metody i modele oceny możliwości kontynuowania działalności: Przykładowe metody: a) analiza wskaźnikowa (wskaźniki płynności, wskaźniki sprawności działania, wskaźniki zadłużenia, wskaźniki zyskowności i rentowności, b) analiza liniowa wielowymiarowa, c) analiza dyskryminacyjna, d) analiza logitowa, e) sztuczne sieci neuronowe.</p> Przykładowe modele: a) model Altmana, b) model „poznański” - Hamrola, Czajki, Piechockiego, c) model B. Prusaka, d) model A. Hołdy, e) model D. Hadasik, f) model D. Appenzeller, K. Szarzec, g) model E. Mączyńskiej i M. Zawadzkiego (INE PAN). <p>7) Regulacje wynikające ze standardów badania (KSB 315 (Z), KSB 570 (Z)): a) procedury oceny ryzyka, b) ocena osądu kierownika jednostki, c) okres nieobjęty oceną kierownika jednostki, d) dodatkowe procedury badania stosowane w przypadku rozpoznania zdarzeń lub warunków, które mogą budzić poważne wątpliwości co do zdolności jednostki do kontynuacji działalności, e) wnioski biegłego rewidenta, f) wpływ oceny zdolności do kontynuacji działalności na sprawozdanie z badania (w tym formułowanie zmodyfikowanych opinii i ich uzasadnień oraz informacji objaśniających, przykłady zastrzeżeń w sprawozdaniach z badania, opinii negatywnych lub odmowy ich wydania związanych z zagrożeniem kontynuacji działalności), g) udokumentowanie badania (uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów badania dotyczących i potwierdzających zasadność przyjęcia przez kierownika jednostki zasady kontynuacji działalności przy sporządzaniu sprawozdania finansowego).</p> <p>8) Obowiązki informacyjne wobec kierownictwa badanej jednostki, osób sprawujących nadzór oraz organów regulacyjnych (z uwzględnieniem przepisów szczególnych).</p> <p>9) Przykłady narzędzi rewizyjnych stosowanych do oceny prawidłowości przyjęcia przez kierownika jednostki zasady kontynuacji działalności przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.</p>
2	Sprawdzian wiadomości – test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. Problematyka badania w świetle elektronizacji sprawozdań finansowych i sprawozdań z badania

Autor: Małgorzata Ślęzak

Wydawca: CE PIBR (w przygotowaniu)

Forma prowadzenia zajęć

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351).
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1421 ze zm.).
- Uchwała nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie krajowych standardów badania oraz innych dokumentów (www.pibr.org.pl).
- Uchwała nr 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2018 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów (www.pibr.org.pl).
- Uchwała nr 2040/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości (www.pibr.org.pl).
- Praca Zbiorowa audytorów BDO Sp. z o.o. pod redakcją Dr. Andre Helina Dokumentowanie procesu badania w sposób zgodny z wymogami Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej (KIBR 2014),
- „Przewodnik MSB – procedury Wydanie II” (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- W.K. Lachowski, Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek, KIBR 2016.
- J. Wojnar, Metody ilościowe w badaniach ekonomicznych, Tom XVI/4, 2015, str. 201 – 210
- J. Dmitruk, J. Gawinecki Metody wielowymiarowej analizy porównawczej — budowa i zastosowanie Biuletyn WAT Vol.LXVI, nr 4, 2017
- T. Korol, B. Prusak, Upadłość przedsiębiorstw a wykorzystanie sztucznej inteligencji, CeDeWu Sp. z o.o., Warszawa 2005
- M Hamrol., B. Czajka, M. Piechocki: Upadłość przedsiębiorstw – metoda analizy dyskryminacyjnej. Przegląd Organizacji nr 6/2004.
- A.Hołda: Prognozowanie bankructwa jednostki w warunkach gospodarki polskiej z wykorzystaniem funkcji dyskryminacyjnej ZH . Rachunkowość nr 5/2001.

Moduł 29.2020.4.A

Problematyka badania w świetle elektronizacji sprawozdań finansowych i sprawozdań z badania

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapoznanie uczestników z wymogami prawnymi w zakresie e-sprawozdań
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycie praktycznych umiejętności w zakresie:
  - weryfikacji prawidłowości struktury e-sprawozdań badanej jednostki
  - walidacji podpisów na e-sprawozdaniu
  - wizualizacji zawartości pliku XML
  - dowodów badania oraz dokumentowania weryfikacji e-sprawozdania w formacie XML
  - podpisania e-sprawozdania z badania
- Wypracowanie umiejętności rozwiązywania problemów praktycznych związanych z elektronizacją sprawozdań finansowych.

Czas trwania szkolenia

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 4 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Problematyka badania w świetle elektronizacji sprawozdań finansowych i sprawozdań z badania		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1	Podstawy prawne, definicje	Podstawy prawne e-sprawozdań (eSF, eSzDz, eSzB) <ul style="list-style-type: none"> • nowe pojęcie wprowadzone zmianami ustaw w zakresie e-sprawozdań • formaty plików eSF, w tym nowe formaty plików od 2020 roku
2	Walidacja prawidłowości struktury eSF badanej jednostki	Zakres i obowiązki biegłego rewidenta w aspekcie walidacji prawidłowości struktury eSF badanej Jednostki <ul style="list-style-type: none"> • narzędzia do walidacji struktur eSF • praktyczne podejście do walidacji struktur eSF • przykłady dokumentowania powyższej procedury walidacji w procesie badania
3	Weryfikacja podpisów na eSF oraz e-sprawozdaniu z działalności	Zakres i obowiązki biegłego rewidenta w aspekcie weryfikacji prawidłowości podpisów na eSF badanej Jednostki <ul style="list-style-type: none"> • narzędzia do weryfikacji prawidłowości podpisów na eSF • praktyczne podejście do weryfikacji prawidłowości podpisów na eSF badanej Jednostki • przykłady dokumentowania powyższej procedury badania
4	Wizualizacja zawartości pliku XML	Definicje i znaczenie wizualizacji zawartości pliku XML <ul style="list-style-type: none"> • dostępne narzędzia wizualizacji pliku XML • przykłady wizualizacji plików XML • przykłady dokumentowania powyższej procedury badania
5	Dowody badania oraz dokumentowanie weryfikacji eSF w formacie XML	Podsumowanie przeprowadzonych procedur i ich udokumentowanie
6	Podpisanie e-Sprawozdania z badania	<ul style="list-style-type: none"> • podstawy prawne e-Sprawozdania z badania • przykłady podpisów eSzB

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. Problematyka badania w świetle elektroniczacji sprawozdań finansowych i sprawozdań z badania

Autor: Marta Kostrzewa

Wydawca: CE PIBR (w przygotowaniu)

Forma prowadzenia zajęć

- Do wyboru: Wykładowo-warsztatowe
- Zadania praktyczne przy korzystaniu techniki komputerowej i narzędzi IT oraz stron internetowych

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych
- Ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw
- Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym
- Ustawa z dnia 10 września 1999r. Kodeks Karny Skarbowy
- zmiana z 10 września 2015 roku ustawy o zmianie ordynacji podatkowej
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z 23.07.2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym
- ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych ; Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2020 r., z pewnymi wyjątkami
- Interpretacje i wyjaśnienia Ministerstwa Finansów
- Interpretacje i wyjaśnienia PIBR
- Artykuły prasowe

PIBR

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

